

GAZİANTEP İLİNİN İÇ GÖÇ KONUSUNDA MEVCUT DURUM ANALİZİNİN (TANI ÇALIŞMASININ) YAPILMASI VE STRATEJİ BELGESİNİN HAZIRLANMASI PROJESİ



HAZIRLAYANLAR:

Doç. Dr. Salih ÖZTÜRK

Gazikent Üniversitesi Öğretim Üyesi

Nurcan ÖRGEN

Gazikent Üniversitesi Proje Koordinasyon Merkezi Koordinatörü

Ömer Cengiz ÇELEBİ

İstatistik-Veri Uzmanı

İÇİNDEKİLER

TABLolar.....	3
GRAFİKLER	6
KISALTMALAR	7
1. TANIMLAR.....	8
2. YÖNETİCİ ÖZETİ	9
3. PROJENİN KÜNYESİ	11
4. SAHA ÇALIŞMASI	13
4.1 VERİ SETİ VE YÖNTEM	13
4.2 BULGULAR.....	15
4.2.1 Katılımcı Mevcutları ve Yapısı	15
4.2.2 Eğitim Seviyesi	16
4.2.3 Göç Durumu	16
4.2.4 Göç Etme Gerekçelerinin İller Bazında Değerlendirmesi.....	23
4.2.5 Göç Etme Gerekçelerinin Bölgeler Bazında Değerlendirmesi	52
4.2.6 Yaşam Koşulları.....	59
4.2.7 Meslek, İş Hayatı ve Çalışma Durumları	62
4.2.8 Sosyal Güvence	63
4.2.9 Gelir Seviyeleri ve Ekonomik Profil.....	64
4.2.10 Gaziantep Hakkındaki Düşünceler.....	65
5. SAHA ÇALIŞMASI GENEL DEĞERLENDİRME	69
6. PAYDAŞLAR İLE GÖRÜŞMELER.....	71
7. ÇÖZÜM ÖNERİLERİ (STRATEJİLER)	72

TABLULAR

Tablo 1: Anket çalışmasına alınan katılımcıların sayısı ve cinsiyetlerine göre dağılımı.....	15
Tablo 2: Yaş gruplarına göre dağılım.	15
Tablo 3: Medeni durumlarına göre dağılım.	15
Tablo 4: Eğitim seviyelerine göre dağılım.....	16
Tablo 5: Doğum yerlerine göre dağılım.....	16
Tablo 6: Doğum yerlerine göre göçte yoğunluk sıralaması.	18
Tablo 7: Göç edilmeden önceki yerleşim yerleri dağılımı.	19
Tablo 8: Göç edilmeden önceki yerleşim yerine göre göçte yoğunluk sıralaması.....	20
Tablo 9: Göç edilmeden önceki yerleşim yerinden veya ailelerinden maddi destek alınması durumu.	21
Tablo 10: Göç edilmeden önce Gaziantep ilinin yaşam koşullarının araştırılması durumu. ...	21
Tablo 11: Göç ile gelenlerin iş bulmaları için herhangi bir kurumdan veya çevresinden destek almış olmaları durumu.	22
Tablo 12: Göç ile gelenlerin iş bulmaları için destek sağlayan kaynaklar.....	22
Tablo 13: Göç ile gelenlerin Gaziantep'ten başka bir yere göç etmeyi düşünmeleri / planlamaları durumu.	22
Tablo 14: Gaziantep'ten başka bir yere göç etmeyi düşünenlerin göçetmeyi düşündükleri / planladıkları yerleşim yerleri.	22
Tablo 15: Göç etme gerekçelerinin genel dağılımı.	23
Tablo 16: Şanlıurfa ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.	23
Tablo 17: Kahramanmaraş ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	24
Tablo 18: Adıyaman ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.	25
Tablo 19: Kilis ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.	25
Tablo 20: Adana ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.	26
Tablo 21: Ağrı ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	26
Tablo 22: Ankara ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.	27
Tablo 23: Ardahan ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.	27
Tablo 24: Artvin ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.	28
Tablo 25: Batman ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.	28
Tablo 26: Bayburt ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.	29
Tablo 27: Bingöl ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	29
Tablo 28: Bitlis ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.	30
Tablo 29: Bursa ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	31

Tablo 30: Diyarbakır ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	31
Tablo 31: Düzce ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	32
Tablo 32: Elazığ ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	32
Tablo 33: Erzincan ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	33
Tablo 34: Erzurum ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	33
Tablo 35: Gaziantep ilçelerinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	34
Tablo 36: Gümüşhane ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	35
Tablo 37: Hakkari ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	35
Tablo 38: Hatay ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	36
Tablo 39: Iğdır ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	36
Tablo 40: İzmir ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	37
Tablo 41: Kars ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	37
Tablo 42: Kayseri ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	38
Tablo 43: Kırşehir ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	38
Tablo 44: Konya ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	39
Tablo 45: Malatya ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	39
Tablo 46: Mardin ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	40
Tablo 47: Muğla ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	40
Tablo 48: Muş ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	41
Tablo 49: Niğde ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	41
Tablo 50: Osmaniye ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	42
Tablo 51: Siirt ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	42
Tablo 52: Sivas ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	43
Tablo 53: Şırnak ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	44
Tablo 54: Trabzon ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	44
Tablo 55: Tunceli ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	45
Tablo 56: Van ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	45
Tablo 57: Yozgat ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.....	46
Tablo 58: Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin karşılaştırmalı sayısal dağılımı.....	47
Tablo 59: Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgeleri hariç diğer bölgelerden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin karşılaştırmalı sayısal dağılımı.....	48
Tablo 60: Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin karşılaştırmalı oransal dağılımı.....	49

Tablo 61: Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgeleri hariç diğer bölgelerden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin karşılaştırmalı oransal dağılımı.	50
Tablo 62: Göç etme gerekçelerinin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırmalı oransal dağılımı	52
Tablo 63: Göç ile gelirken kimlerle birlikte hareket edildiği.....	52
Tablo 64: Gaziantep'e göç etmeden önce yaşanan hanenin hane halkı sayıları.....	59
Tablo 65: Gaziantep'e göç sonrası yaşanan hanenin hane halkı sayıları.....	59
Tablo 66: Çocuklu aile sayısı.	60
Tablo 67: Ailelerin çocuk sayıları.	60
Tablo 68: Gaziantep ilinde yaşanan konutun türlerine göre dağılımı.....	61
Tablo 69: Yaşanılan konutun mülkiyet durumlarına göre dağılımı.	61
Tablo 70: Yaşanılan konutun ısınma şekline göre dağılımı.	62
Tablo 71: Araç sahipliği durumu.	62
Tablo 72: Tatile gitme durumu.....	62
Tablo 73: Ankete katılanların mesleklerine göre dağılımları.....	62
Tablo 74: Çalışanların çalıştıkları yerdeki pozisyonlarına göre dağılımları.	63
Tablo 75: Çalışmayanların çalışmama gerekçeleri.	63
Tablo 76: İşinden dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olanların dağılımı. 63	
Tablo 77: İşinden kaynaklı olarak bir sosyal güvenlik sistemine bağlı olanların kayıtlı oldukları sosyal güvenlik kurumlarına göre dağılımı.	64
Tablo 78: Ailelerin sağlık hizmeti aldığı sosyal güvenlik sistemlerinin dağılımı.....	64
Tablo 79: Aylık gelir dağılımı.....	64
Tablo 80: Ödeme gücü yaşayanların dağılımı.	65
Tablo 81: Borçlanma durumu.	65
Tablo 82: Borçlanma kaynaklarının dağılımı.....	65
Tablo 83: Gaziantep ilinin en önemli birinci öncelikli sorunu hakkındaki düşünceler.	65
Tablo 84: ilinin en önemli ikinci öncelikli sorunu hakkındaki düşünceler.	66
Tablo 85: Gaziantep ilinin en önemli üçüncü öncelikli sorunu hakkındaki düşünceler.	66
Tablo 86: Gaziantep ilinin sorunları hakkındaki düşünceler.	67
Tablo 87: Gaziantep ilinin sorunları hakkındaki düşüncelerin sayısal dağılımı.	67
Tablo 88: Gaziantep ilinin sorunları hakkındaki düşüncelerin oransal dağılımı.	68

GRAFİKLER

Grafik 1: İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenlerle göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması.....	53
Grafik 2: Ekonomik nedenlerle göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması	53
Grafik 3: Ailesel nedenlerle göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması	54
Grafik 4: Güvenlik gerekçesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması	54
Grafik 5: Eğitim gerekçesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması	55
Grafik 6: Tayin gerekçesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması.....	55
Grafik 7: Sağlık gerekçesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması.....	56
Grafik 8: Sosyal yaşam kalitesi gerekçesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması.....	56
Grafik 9: Emeklilik gerekçesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması	57
Grafik 10: Deprem gerekçesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması	57
Grafik 11: Diğer gerekçeler ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması.....	58
Grafik 12: Diğer gerekçeler ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması.....	58



KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
BAĞ-KUR	: Bağımsız Kurumlar
İŞKUR	: Türkiye İŐ Kurumu
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SODES	: Sosyal Destek Programı
SSK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
STK	: Sivil Toplum KuruluŐu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TOKİ	: Toplu Konut İdaresi
TYÇP	: Toplum Yararına Çalışma Programı

1. TANIMLAR

İç göç, yurt içinde beş ve daha yukarı yaşlardaki nüfusun, iki genel nüfus sayımı arasındaki dönemde ikametgâhının farklı olması durumunda gerçekleşen göçlerdir. İkametgâhı bilinmeyenler, mevsimlik göçler, ikametgâh değişikliği yurt dışı olanlar ve sayımlar arasında birden fazla ikamet değişikliği yapanlar iç göç kapsamına dahil değildir.

İller arası göç, bir ilin idari sınırları içinden diğer bir ilin idari sınırları içine olan göçlerdir.

İl içi göç, bir ilin idari sınırları içindeki il merkezi, ilçe merkezi, bucak ve köyler arasındaki göçlerdir.

Yerleşim yerleri arasındaki göç, şehirden şehire, şehirden köye, köyden şehire, köyden köye olan göçlerdir.

Zorunlu göç, insanların yaşadıkları yerleri, genelde bölgedeki siyasi gerginlik ve çatışma ya da doğal afetler sonucunda terk etmek zorunda kalarak yeni yerlere göç etmelerini ifade etmektedir.

Net göç, bir yerleşim biriminin aldığı göçle verdiği göç arasındaki farkı ifade etmektedir. Eğer bir yerleşim biriminin aldığı göç verdiği göçten fazla ise net göç pozitif, aldığı göç verdiği göçten az ise net göç negatif olmaktadır.

Aldığı göç hızı, yerleşim yerlerinin aldığı göçün, yerleşim yerleri nüfusuna oranıdır.

Verdiği göç hızı, yerleşim yerlerinden göç eden nüfusun, o yerleşim yerinin toplam nüfusundan o yerleşim yerinin net göç eden nüfusu çıkarıldıktan sonra kalan nüfusa oranıdır.

Kır (kırsal alan), nüfusu 20.000'den az olan yerleşim birimleri ve çevreleridir.

Köy, bucak ve köylerdir.

Kent, nüfusu 20.000 ve daha fazla olan yerleşim birimleridir.

Kentleşme, kentli olma, kent yaşamına uyum yapma, kent değerlerini öğrenme ve kendi yaşamında hayata geçirme olarak tanımlanabilir

Kentleşme, nüfusun kentlerde toplanması ve kentin büyümesini içeren bir demografik olay, ancak bunun da ötesinde, nüfusun tarımdan endüstri ve hizmetlere kayması, fiziksel çevre ve yaşam koşullarında değişim yaşanması, sosyal değişim ve yeni bir biçimlenme süreci yaratan yönetsel örgütlenme sürecidir.

Şehir, il ve ilçe merkezlerinin belediye sınırları içindeki alanlardır. Şehir aynı zamanda, nüfusunun çoğu ticaret, sanayi, hizmet veya yönetimle ilgili işlerle uğraşan, genellikle tarımsal etkinliklerin olmadığı yerleşim alanı, kent veya site olarak da ifade edilmektedir

Şehirleşme, bir ülkede veya bir bölgede belli bir ölçüde göre şehir sayılan yerlerin sayısının çoğalması ve bu yerlerin nüfusça ve alanca büyümesini belli bir zaman aralığı içinde sağlayan bir nüfus birikimidir. Başka bir ifadeyle, büyük yerleşim yerlerinde ortaya çıkan ve büyük şehirlerin özelliği olan sanayi ve ticaretin, kişisel ve toplumsal ilişkilerinin yayılma alanının genişletilmesidir.

Gecekondular, imar ve yapı yasalarına aykırı olarak, başkalarına ait arsa veya araziler üzerinde ve arsa sahibinin rızası olmaksızın yapılmış binalardır.

Varoş, 'şiddet', 'sosyal güvensizlik', 'siyasal radikalizm', 'sosyal çatışma' ve 'kültürel olarak alt tabakada görülenlerin' oluşturduğu alanlar olarak ifade edilmektedir

Getto, 10. yy'da Venedik'te yaşayan Yahudilerin zorunlu olarak ikamet ettikleri alanları ifade eder - aynı olgu Macarca 'varoş' olarak ifade edilmiştir

Sosyal Dışlanma, kişilerin - yoksulluk, temel eğitim/becerilerden mahrumiyet ya da ayrımcılık dolayısıyla - toplumun dışına itilmeleri ve toplumsal hayata dilediklerince katılımlarının engellenmesi sürecine karşılık gelmektedir.

Evsizlik, kişi ya da kişilerin, kalıcı barınma bulma olanağının ortadan kalkmasına ve bu yoksunluğun beraberinde getirdiği maddi ve manevi mahrumiyetlerin bu kişi ve kişiler için yarattığı olumsuz sonuçlara işaret eden duruma evsizlik denilmektedir [2].

AB Komisyonu'nun Yoksulluk, Sosyal Dışlanma ve Sosyal Entegrasyon Tanımlarına göre;

Yoksulluk: Gelir ve kaynaklarının yetersiz olmasından dolayı üyesi oldukları toplumda kabul edilebilir olan yaşam standardına erişemeyen insanların yoksulluk içinde yaşadıkları söylenebilir. Yoksulluklarından kaynaklı olarak bu insanlar işsizlik, düşük gelir, yetersiz konut ve yerleşim koşulları, yetersiz sağlık hizmetleri, yaşam boyu öğrenme, kültür, spor ve dinlenme olanaklarına erişimde engeller gibi bir dizi zorluklarla karşı karşıya kalırlar. Yoksullar toplumun diğer üyeleri için sıradan olan ekonomik, sosyal ve kültürel aktivitelere katılımdan dışlanırlar ve temel haklara erişimde engellerle karşılaşılırlar.

Sosyal Dışlanma: Sosyal dışlanma bazı bireylerin toplum dışına itilmesi ve toplumsal yaşama katılımlarının yoksul ya da temel eğitim ve becerilerden ve yaşam boyu öğrenme olanaklarından yoksun olmalarından dolayı ve/veya ayrımcılık nedeniyle engellenmesi sürecidir. Sosyal dışlanma süreci bu kişilerin istihdamdan, gelirden, eğitim olanaklarından ve aynı zamanda toplumsal dayanışma ağlarından ve aktivitelerden dışlanmasına neden olur. Bu kişilerin iktidar ve karar alma süreçlerine ve kurumlarına erişimi de çok sınırlıdır ve bu nedenle kendilerini çoğu zaman "aciz" ve günlük yaşamlarını doğrudan etkileyen kararları şekillendirmede çaresiz hissederler.

Sosyal İçerme/Entegrasyonu: Sosyal içerme ya da entegrasyon yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında olanların ekonomik, toplumsal ve kültürel hayata tam anlamıyla ve dilediklerince katılabilmeleri ve üyesi oldukları toplumda normal kabul edilen yaşam standardını ve refah düzeyini elde edebilmeleri için gerekli fırsatlara ve kaynaklara sahip olmalarını sağlayan süreçtir. Sosyal içerme dışlanan grupların hayatlarını etkileyen kararların alınma sürecine daha fazla katılımlarını ve temel haklara erişimlerini garanti eder.

2. YÖNETİCİ ÖZETİ

Göç olgusu, toplumların sosyo-kültürel, ekonomik, politik gibi tüm yapısı ile doğrudan ilişkisi olan etkileyici bir olaydır. Dinamik bir süreç olarak göç, belli bir yerleşkede yaşayan nüfusun belli bir kesiminin çeşitli ve farklı nedenlerle, bulunduğu yeri terk ederek başka bir yere yerleşmek üzere gitmesi anlamına gelir. Göç; çoğunlukla ekonomik, sosyal ve siyasal nedenlerle ortaya çıkar. Ekonomik nedenlerin temelinde, bölgeler arası ekonomik kalkınma düzeylerindeki farklılıklar vardır. Yani, emeğin ekonomik yönden geri kalmış bölgelerden gelişmiş bölgelere doğru göç etmesidir. Dolayısıyla, ekonomik yönden gelişmiş yöreler, göç bakımından birer "çekim merkezi" oluşturmaktadır.

DPT'nin 2003 yılında hazırlamış olduğu "illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi"ne göre ilk sırada yer alan İstanbul; Marmara Bölgesi için, ikinci sırada yer alan Ankara; İç Anadolu Bölgesi için ve üçüncü sırada yer alan İzmir; Ege Bölgesi birer çekim merkezi konumundadır. Çekim merkezleri zamanla belli bir doyumluğa eriştikten sonra, "göç alma kapasiteleri" çevre illere doğru yayılır. Bunun en belirgin örnekleri İstanbul'a yakın olan Kocaeli ve Bursa illeridir. Sonuçta, hem yeni çekim merkezleri ortaya çıkar hem de "kutuplaşma" meydana gelir.

Göç olgusunu bütün toplumlar farklı sebeplerle, farklı şekillerde ve farklı sonuçlarla veya benzer sebep ve sonuçlarla yaşamaktadırlar. Göçler, sosyo-ekonomik, siyasi sebeplerle ortaya çıkarken, kaynağına göre farklılaşmaktadır. Kırsal ve kentsel kaynaklı göçlerin sebep ve sonuçları farklıdır. Kırdan kente göç sürecini yaşayan insanlar, zaman içerisinde kentsel davranış kalıplarını benimsemeye başlarlar. Göç, ilk kuşaklardan son kuşağa kadar değişimi bünyesinde barındırmaktadır.

Türkiye'de 1950'li yıllarda başlayan iç göç hareketleri, gerek göç eden kişiler, gerek göç alan yerler ve gerekse de göç veren yerler üstünde çok derin ve farklı etkiler bırakmıştır. Sanayileşmeye bağlı olarak gerçekleşen iç göç olgusu, kırsal alanların itici faktörleri yanında, kentsel alanların çekici şartlarıyla birleşerek iç göçe yol açmıştır. Bunlara ilave olarak, kitle iletişim ve ulaşım araçlarının gelişmesi de iç göçe ivme kazandırmıştır. Dönemlere göre yoğunluğu değişse de, değişmeyen faktörlerin başında iç göçlerin yol açtığı etkiler gelmektedir. İç göçler, göç alan ve göç veren yerlerin hem fiziki yapısını, hem de sosyo-ekonomik yapısını derinden etkilemektedir.

Türkiye'de yaşanan göçün yönü ise daha çok; daha az gelişmiş Karadeniz, İç Anadolu, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerinden, sanayileşmiş ve kişi başına gelir düzeyi yüksek batı bölgelerindeki illerinedir. Sosyo-ekonomik sebeplerle yaşanan göç, hem göç veren illerde hem de göç alan illerde değişik sorunların yaşanmasına sebep olmaktadır. Bu sorunların gelecekte de yaşanmaması için göç veren yörelerde, göçün temel sebeplerinin neler olduğu ve bu sürecin durdurulması için yapılması gerekenlerin tespit edilmesi önem arz etmektedir.

Bilindiği gibi Türkiye'nin en önemli ve başta gelen sanayi, ticaret, hizmet, kültür, turizm ve eğitim merkezlerinden olan Gaziantep, özellikle 1990'lı yıllardan itibaren yoğun olarak göç almış, bu iç göç 2000'li yıllardan sonra da katlanarak artmıştır. The Wall Street Journal Gazetesi'nin yaptığı araştırmaya göre 1999-2009 yılları arasında %47,8 artış hızı ile nüfusu en fazla artan şehirler arasında Gaziantep gelmekte olup, Dünya'da 9. sırada yer almıştır. Bu durum, Gaziantep'in Türkiye'de hızla gelişen bir kent olması nedeniyle yoğun olarak göç almasından kaynaklanmaktadır.

2000'li yılların başında 500 milyon dolar bile olmayan Gaziantep'in yıllık ihracatı, TÜİK'in açıkladığı verilere göre 2011 yılında 4,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiş ve Gaziantep Türkiye'de en yüksek ihracatı yapan 5. il olmuştur. Bunun yanında sosyal ve kültürel açıdan da gelişen Gaziantep'te açılan vakıf üniversiteleri ile birlikte üniversite sayısı toplamda üçe ulaşmıştır. Gelecek dönemlerde açılması planlanan üniversitelerle birlikte bu sayının hızla artması beklenmektedir.

Gaziantep'e gelen bu iç göç için; gerek merkezi idare, gerekse mahalli idareler tarafından yeterli ve gerekli çalışmalar yapılmadığı için, göçle beraber sosyo-ekonomik birçok problem ortaya çıkmaktadır. Göç sonucunda, kentlerde başta konut ve gecekondu problemleri, göçün hacmiyle orantılı olarak yeterli seviyede gerçekleştirilemeyen mahalli hizmetler, bunlara bağlı olarak ortaya çıkan sorunlar; iş imkanlarındaki artışın iç göç artışından daha az kalması neticesinde ortaya çıkan eksik istihdam, gizli ve açık işsizlik, ekonomik sıkıntı ve bunun yol

açtığı sağlık problemleri, eğitim sorunları ve psikolojik olarak bakıldığında da kimlik bunalımları, uyumsuzluk ve yabancılaşma gibi sorunlar doğurmaktadır.

Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren Türkiye'nin en büyük kentleri arasında olan Gaziantep, özellikle de 1990 yılından sonra net iç göçün pozitif dönmesi ile birlikte son 20 yılda büyük oranda göç almaya başlayarak adeta hormonlu diyebileceğimiz bir büyüme göstermiştir. TÜİK'in 2010 yılı nüfus sayımı verileri ne göre Gaziantep'te yaşayanların yaklaşık %30'u başka şehirlerden göç etmiştir. Bu da tahminen 600.000 kişiye karşılık gelmektedir. Bu durumda Gaziantep İstanbul'dan sonra en fazla göç alan ildir. Gaziantep, en fazla az gelişmiş doğu illerinden ve özellikle yakın coğrafyasını oluşturan, Şanlıurfa, Adıyaman, Kahramanmaraş, Kilis'ten çok yoğun göç almaktadır. Ayrıca kendi kırsalından yani köy ve ilçelerinden da yoğun göç almaktadır.

Göçle birlikte Gaziantep'in nüfusu hızla artarak büyükşehirler arasında ön sıralara yerleşmiştir. Fakat aynı zamanda çok ciddi sorunlar ortaya çıkarmıştır. Bu sorunları kabaca birkaç başlık altında sıralayabiliriz:

Gaziantep'in aldığı bu göç; başta işsizlik olmak üzere, konut, eğitim ve sağlık, altyapı sorunu gibi temel sorunları yol açmıştır. Bu sorunlara bakıldığında en başta konut talebi karşılanamamıştır. Bu ise, gecekonduların oluşmasına neden olmuştur. Gaziantep'teki konutların yaklaşık %70-75'inin gecekondular ve kaçak olduğu tahmin edilmektedir. Bu ise Gaziantep şehir dokusunda çok çirkin bir görüntüye yol açmakta, adeta boyasız çıplak briket yığınlarını andıran ucube bir görüntü vermektedir.

Gaziantep'in yol, su, elektrik, ulaşım kanalizasyon v.b. gibi alt yapısı artan nüfusun ihtiyaçlarına cevap verememiştir. Park, çocuk alanları, otopark, kaldırım vb sorunlar sürekli olarak gündemdedir. Hava kirliliği gibi çevre sorunları güncelliğini korumaktadır. Çevre problemlerinin sonucu olarak Gaziantep'in kendine has ikliminde bozulmalar görülmüştür.

Gaziantep'te hızlı göçle birlikte eğitim ve sağlık tesisleri yetersiz kalmaya başlamıştır. Özellikle eğitim alanında 2010 yılı üniversite giriş sınavlarında Türkiye'deki 81 il içerisinde sondan ikinci sıraya yerleşen Gaziantep'in durumunu çok net ortaya koymaktadır. Ayrıca hasta başına düşen doktor, hemşire sayısı, yatak sayısı v.b gibi sağlık göstergeleri de çok kötü durumdadır.

Göç ile gelen nüfusa yönelik istihdam alanları oluşturamamak kentte asayiş olaylarında artışa neden olmuştur. Gaziantep'te son yıllarda gasp, hırsızlık, kap-kaç, organize çete, soygun, kaçak mal satışı gibi asayiş suçlarının sayısında artış görülmektedir.

3. PROJENİN KÜNYESİ

Proje Adı:	Gaziantep'in İç Göç Konusunda Mevcut Durum Analizinin (Tanı Çalışmasının) Yapılması ve Strateji Belgesinin Hazırlanması Projesi
Projenin Sahibi:	Gazikent Üniversitesi – Sosyal Bilimler Enstitüsü
Projenin Destekçisi:	İpekyolu Kalkınma Ajansı
Fon Tipi:	Doğrudan Faaliyet Mali Destek Fonu
Projenin Süresi:	3 ay

Proje Başlangıç Tarihi:	03 Ekim 2011
Proje Bitiş Tarihi:	03 Ocak 2012
Proje Koordinatörü:	Doç. Dr. Salih ÖZTÜRK
Araştırmacı:	Nurcan ÖRGEN
İstatistik-Veri Uzmanı:	Ömer Cengiz ÇELEBİ

Projenin Amacı ve Kapsamı

Bölgenin sosyal ve ekonomik sorunlarını analiz eden ve çözümlerine yönelik çalışmalar yürüten Gazikent Üniversitesi'nde; 2011 yılında "Göç, Nüfus, Eğitim ve İstihdam Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi" kurulmuştur. Merkezin amacı; genel olarak ve sürekli göç alan Gaziantep ili özelinde birbirleriyle çok sıkı bir ilişki içinde olan göç, nüfus, eğitim ve istihdam sorunlarını araştırmak, analiz etmek ve bunların çözümüne ilişkin politika önerileri geliştirmektir. Bu çalışmaların, önlenemese bile sözü edilen sorunların yavaşlatılmasına önemli katkılar yapacağı düşünülmektedir. Bu amaçlara ulaşmak için Merkezimiz Üniversitemiz'in, yerel yönetimler ve ilgili kamu kuruluşlarıyla işbirliği içinde olmaya, dar ve orta gelir gruplarına yönelik eğitim kursları düzenlenmesine, meslek edindirme projeleri geliştirilmesi suretiyle bireylerin çeşitli endüstrilerde iş bulmalarını kolaylaştırılmasına yönelik çalışmaktadır.

Bu bilinçle Gazikent Üniversitesi Proje Koordinasyon Merkezi; yukarıda sözü geçen merkez'den ve Sosyal Bilimler Enstitüsünden gelen veriler doğrultusunda "Gaziantep'in İç Göç Konusunda Mevcut Durum Analizinin (Tanı Çalışmasının) Yapılması ve Strateji Belgesinin Hazırlanması" Projesini hazırlamış ve proje, T.C. İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından destek almaya hak kazanmıştır. Projenin Genel Amacı: TRC1 (Gaziantep-Kilis-Adıyaman) Bölgesinin sosyo-ekonomik gelişimine katkı sağlamaktır. Projenin Özel Amacı: İç göçün, Gaziantep'in sosyo-ekonomik yapısına etkilerini tespit etmek ve bu etkilerin olumsuz yanlarının (işsizlik, çarpık kentleşme, eğitimin nicelik ve dolayısıyla nitelik açısından yetersizleşmesi, sağlık hizmetlerinin kalitesinin düşmesi vd) nasıl ortadan kaldırılabileceği ilişkin stratejiler geliştirmektir.

Proje ile çarpık kentleşme, alt yapı, sosyal refah, eğitim ve sağlık sektörleri gibi konularda Gaziantep'in mevcut durumu tespit edileceği ve iç göç ile meydana gelen sorunların giderilmesine/önlenmesine yönelik stratejiler geliştirileceği için, proje kapsamında gerçekleşen faaliyetler bölge için oldukça önem arz etmektedir. Geçmiş yıllarda Gaziantep'in iç göç konusundaki mevcut durumunun analizine yönelik bir çalışma yapılmış olup, projenin çıktılarında kurum ve kuruluşlar yeterince yararlanamamış ve de strateji oluşturmaya yönelik girişimlerde bulunulmamıştır. Bu nedenle Gazikent Üniversitesi, bir cazibe merkezi olan Gaziantep'in iç göç konusunda mevcut durum analizinin yapılmasına ve stratejiler üretmeye yönelik bir çalışmaya öncülük etmiştir.

Gaziantep'in İç Göç Konusunda Mevcut Durum Analizinin (Tanı Çalışmasının) Yapılması ve Strateji Belgesinin Hazırlanması Projesinin çıktılarında faydalanacak hedef gruplar şunlardır; TOKİ (Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı), Ulaştırma Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Gaziantep'teki Tüm İlk ve Orta dereceli okullar, Üniversiteler, Tüm Kamu ve Özel Hastaneler, Büyükşehir ve ilçe Belediyeler, Emniyet Genel Müdürlüğü'dür.

Proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler şöyledir;

1. Gazikent Üniversitesi bünyesinde projenin faaliyetlerini yürütmek üzere bir Proje Ekibi kurulmuştur.
2. Şehitkâmil ve Şahinbey merkez ilçelerde saha çalışması yapmak üzere 5 (beş) anketör tespit edilerek, saha çalışmasına yönelik eğitimler verildi.
3. Saha çalışması kapsamında 5 anketör; 1000 olan hedefi aşarak 1236 hanehalkı ile yüz yüze görüştü ve anket uygulamalarını tamamladı.
4. Anketlerin PC ortamında girişleri yapılarak, proje için özel hazırlanan bir yazılım programı ile anket sonuçları değerlendirildi, grafik ve tablolar yapıldı.
5. Proje Ekibi tarafından Gaziantep'te faaliyet gösteren 30 Paydaş (Göç ile alakalı kurum ve kuruluşlar) yerinde ziyaret edilerek "Paydaş Analizleri" yapıldı.
6. Gazikent Üniversitesi'nde proje ekibinin moderatörlüğünde paydaşların katılımı ile bir çalıştay gerçekleştirildi; saha çalışmalarından gelen verilere ilişkin bilgi verildi ve stratejiler tespit edildi.

4. SAHA ÇALIŞMASI

4.1 VERİ SETİ VE YÖNTEM

Proje kapsamında yapılan çalışmada toplam 1.000 (bin) adet aile ile görüşülmüştür. Proje sonuç raporunun 2012 yılının Ocak ayında yayınlanmış olmasına rağmen, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi üzerinde yapılan nüfus sayımı sonuçlarının yayınlanmamış olmasına bağlı olarak 2010 yılı 31 Aralık tarihi itibarı ile yapılan ve sonuçları yayınlanan nüfus sayımı verileri esas alınmıştır. Buna göre adı geçen tarih itibarı ile Gaziantep ilinin nüfusu 1.501.566'dır [1].

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminin esas alan Türkiye İstatistik Kurumu verilerine atfen Gaziantep ilinin göç ile gelen nüfusunun toplam nüfus içerisindeki oranının yaklaşık %30 mertebesinde olduğu görülmektedir. Buna göre il genelinde göçle gelen nüfusun yaklaşık 500.000 kişi seviyesinde olması gerektiği değerlendirilmektedir. Bu veriler ışığında bilimsel açıdan geçerli bir istatistik çalışmasının yapılabilmesi için;

- Güvenilirlik Seviyesi (Confidence Level) % 99
- Hata Payı (Confidence Interval) \pm % 5
- Nüfus (Population) 500.000 kişi

parametreleri ile hesaplanan gerekli örneklem sayısı 665 ailedir (Şekil 1).

Determine Sample Size

Confidence Level: 95% 99%

Confidence Interval:

Population:

Sample size needed:

Şekil 1: 500.000 kişiden oluşan nüfus içerisinde %99 güvenilirlik seviyesinde ve \pm %5 hata payı ile bir istatistik çalışmasının yapılabilmesi için gerekli örneklem sayısı.

Gerçekte göç ile Gaziantep iline gelen nüfusun Türkiye İstatistik Kurumu verilerinde beyan olunandan farklı olabileceği ihtimali dikkate alınarak (en kötü durum senaryosu) örneklem sayısının artırılması durumunda sonucun ne olacağı değerlendirmeye alınmıştır. Bu kapsamda

- Güvenilirlik Seviyesi (Confidence Level) % 99
- Hata Olasılığı (Accuracy Percentage) % 50
- Nüfus (Population) 900.000 kişi
- Örneklem sayısı (Sample Size) 1.000 kişi

parametreleri ile elde edilen hata payı oranının (Confidence Interval) \pm % 4,08 olarak gerçekleşmekte olduğu görülmektedir (Şekil 2). Bu parametrelerde seçilmiş olan % 50 mertebesindeki Hata Olasılığı değeri, en kötü durumda yanılmanın azami seviyede gerçekleşmesi durumunda hatanın tolare edilebileceği miktarda ilave örneklem alınması sonucunu doğurmuştur [3].

Find Confidence Interval

Confidence Level: 95% 99%

Sample Size:

Population:

Percentage:

Confidence Interval:

Şekil 2: 500.000 kişiden oluşan nüfus içerisinde %99 güvenilirlik seviyesinde ve fakat en kötü ihtimalle \pm %50 yanılma payı oluşabileceği ihtimali ile 1.000 adet örneklem kullanılması durumunda istatistik çalışmasının ortaya koyabileceği azami hata payı.

Yukarıda verilen değerlendirmeler ışığında işbu proje kapsamında yapılan aşatırma ve analiz çalışmalarında elde edilen veriler % 99 ± % 4,08 oranında güvenilirlerdir. İstatistik bilimi açısından verilerin güvenilirlik aralığı (en yüksek hata ve yanılma payları dikkate alındığında) % 94,92 ile % 100 dür [4].

4.2 BULGULAR

4.2.1 Katılımcı Mevcutları ve Yapısı

Tablo 1: Anket çalışmasına alınan katılımcıların sayısı ve cinsiyetlerine göre dağılımı.

	Kadın	Erkek	Toplam
Katılımcı Mevcudu	233 kişi	767 kişi	1.000
	%23	%77	

Katılımcı mevcutlarının erkek ağırlıklı olması yerel kültüre bağlı olarak gerçekleşmiştir. Kadınların, eşlerinin onayı ve müsaadesi olmadan konuşmak istememesi, özgüven noksanlığı, anketörlerin büyük ölçüde erkeklerden oluşması gibi nedenler, anket çalışmasına gönüllü olarak katılan kişilerin cinsiyet dağılım oranının belirleyicisi unsurları olarak ön plana çıkmıştır. Ancak genel olarak değerlendirildiğinde anket sorularına kişisel olarak değil aile adına cevap verildiği göze çarpmaktadır. Buna karşılık yaşlara ve medeni durumlarına göre dağılım homojendir.

Tablo 2: Yaş gruplarına göre dağılım.

Yaş Aralığı	Kadın	Erkek	Toplam	Oran
18-25	11	24	35	%3,5
26-35	109	128	237	%23,7
36-45	65	328	393	%39,3
46-55	35	223	258	%25,8
56 ve üzeri	13	64	77	%7,7
Toplam	233	767	1.000	

Tablo 3: Medeni durumlarına göre dağılım.

Medeni Durumu	Kadın	Erkek	Toplam	Oran
Hiç Evlenmedi	79	52	131	%13,1
Evli	129	672	801	%80,1
Boşandı	8	17	25	%2,5

Eşi Öldü	17	25	42	%4,2
Ayrı Yaşıyor	-	1	1	%0,1
Toplam	233	767	1.000	

4.2.2 Eğitim Seviyesi

Tablo 4: Eğitim seviyelerine göre dağılım.

Medeni Durumu	Kadın	Erkek	Toplam	Oran
Okuma-yazması yok	13	7	20	%2
Bir okul bitirmedi	20	62	82	%8,2
İlkokul mezunu	48	221	269	%26,9
İlköğretim mezunu	41	221	262	%26,2
Genel veya mesleki teknik ortaokul mezunu	2	58	60	%6
Genel lise mezunu	24	104	128	%12,8
Mesleki veya teknik lise mezunu	4	13	17	%1,7
2 veya 3 yıllık yüksekokul mezunu	23	18	41	%4,1
4 yıllık fakülte mezunu	56	62	118	%11,8
Yüksek lisans mezunu	2	1	3	%0,3
Doktora mezunu	-	-	-	
Toplam	233	767	1.000	

Anket sorularına cevap veren kişilerin yaklaşık %63 ünün eğitim seviyesinin ilk öğretim ve daha altında olduğu ve eğitim seviyesi ile göç arasında doğrusal bir ilişki olduğu görülmektedir. Göç ile Gaziantep iline gelen kişilerin çalıştıkları işlerin genel dağılımı, gelir seviyeleri ve şikayetçi oldukları konular da incelendiğinde düşük nitelikli iş gücüne bağlı olarak iş bulmakta zorlandıkları anlaşılmaktadır. Tüm bu hususlar üzerinde eğitim seviyesinin önemli bir baskısının olduğu değerlendirilmektedir.

4.2.3 Göç Durumu

Tablo 5: Doğum yerlerine göre dağılım.

Doğum Yeri	İl Merkezi	İlçe Merkezi	Bucak Köy	Yurtdışı	Toplam	Oran
Adana	4	3	-	-	7	%0,7

Adıyaman	37	53	22	-	112	%11,2
Ağrı	-	2	2	-	4	%0,4
Ankara	1	-	-	-	1	%0,1
Ardahan	-	1	2	-	3	%0,3
Artvin	-	1	1	-	2	%0,2
Batman	9	11	10	-	30	%3
Bayburt	-	-	2	-	2	%0,2
Bingöl	2	3	2	-	7	%0,7
Bitlis	1	12	6	-	19	%1,9
Bursa	1	-	-	-	1	%0,1
Diyarbakır	25	20	14	-	59	%5,9
Düzce	2	-	-	-	2	%0,2
Elazığ	8	13	4	-	25	%2,5
Erzincan	-	2	-	-	2	%0,2
Erzurum	4	6	3	-	13	%1,3
Gaziantep	1	1	-	-	2	%0,2
Gümüşhane	-	2	-	-	2	%0,2
Hakkari	3	4	4	-	11	%1,1
Hatay	3	1	2	-	6	%0,6
Iğdır	-	2	1	-	3	%0,3
İzmir	1	1	-	-	2	%0,2
Kahramanmaraş	44	23	9	-	76	%7,6
Kars	-	2	-	-	2	%0,2
Kayseri	1	-	-	-	1	%0,1
Kırşehir	1	-	-	-	1	%0,1
Kilis	69	36	14	-	119	%11,9
Konya	2	-	-	-	2	%0,2
Malatya	11	19	4	-	34	%3,4

Doğum Yeri	İl Merkezi	İlçe Merkezi	Bucak Köy	Yurtdışı	Toplam	Oran
Mardin	15	25	4	-	44	%4,4
Muğla	2	-	-	-	2	%0,2

Muş	6	5	5	-	16	%1,6
Niğde	1	-	-	-	1	%0,1
Osmaniye	25	18	5	-	48	%4,8
Siirt	4	26	8	-	38	%3,8
Sivas	2	-	-	-	2	%0,2
Şanlıurfa	80	94	26	-	200	%20
Şırnak	12	16	6	-	34	%3,4
Trabzon	1	-	-	-	1	%0,1
Tunceli	1	1	3	-	5	%0,5
Van	17	29	9	-	55	%5,5
Yozgat	1	-	-	-	1	%0,1
Yurtdışı	-	-	-	3	3	%0,3
Toplam	397	432	168	3	1.000	

Tablo 6: Doğum yerlerine göre göçte yoğunluk sıralaması.

Sıra No.	Doğum Yeri	Toplam	Oran	Toplam Oran
1	Şanlıurfa	200	%20	%93,3
2	Kilis	119	%11,9	
3	Adıyaman	112	%11,2	
4	Kahramanmaraş	76	%7,60	
5	Diyarbakır	59	%5,90	
6	Van	55	%5,50	
7	Osmaniye	48	%4,80	
8	Mardin	44	%4,40	
9	Siirt	38	%3,80	
10	Malatya	34	%3,40	
11	Şırnak	34	%3,40	
12	Batman	30	%3,00	
13	Elazığ	25	%2,50	
14	Bitlis	19	%1,90	
15	Muş	16	%1,60	

16	Erzurum	13	%1,30	
17	Hakkari	11	%1,10	
18	Diğer	67	%6,7	%6,7

Doğum yerlerine göre göç eden nüfusun %93,3 ünün Doğu Anadolu bölgesinden, Güneydoğu Anadolu bölgesinden ve Gaziantep'e komşu olan diğer illerden geldiği görülmektedir. Göç nüfusunun %6,7 lik bölümünün diğer illerden ve özellikle batıdan geldiği görülmüş ve bunun büyük ölçüde kamu görevlilerinin tayinlerine bağlı olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 7: Göç edilmeden önceki yerleşim yerleri dağılımı.

Yerleşim Yeri	Toplam	Oran
Adıyaman	111	% 11,1
Kahramanmaraş	78	% 7,8
Kilis	119	% 11,9
Şanlıurfa	199	% 19,9
Adana	7	% 0,7
Afganistan	1	% 0,1
Ağrı	3	% 0,3
Ankara	1	% 0,1
Ardahan	3	% 0,3
Artvin	2	% 0,2
Batman	29	% 2,9
Bayburt	2	% 0,2
Bingöl	7	% 0,7
Bitlis	19	% 1,9
Bursa	1	% 1
Diyarbakır	60	% 6
Düzce	2	% 0,2
Elazığ	26	% 2,6
Erzincan	2	% 0,2
Erzurum	12	% 1,2
Gaziantep (ilçelerinden)	1	% 0,1
Gümüşhane	2	% 0,2
Hakkari	11	% 1,1

Halep	2	% 0,2
Hatay	6	% 0,6
Iğdır	3	% 0,3
İzmir	2	% 0,2
Kars	2	% 0,2
Kayseri	1	% 0,1
Kırşehir	1	% 0,1
Konya	2	% 0,2
Malatya	34	% 3,4

Yerleşim Yeri	Toplam	Oran
Mardin	44	% 4,4
Muğla	2	% 0,2
Muş	16	% 1,6
Niğde	1	% 0,1
Osmaniye	49	% 4,9
Siirt	38	% 3,8
Sivas	2	% 0,2
Şırnak	34	% 3,4
Trabzon	1	% 0,1
Tunceli	5	% 0,5
Van	56	% 5,6
Yozgat	1	% 0,1
Toplam	1.000	

Tablo 8: Göç edilmeden önceki yerleşim yerine göre göçte yoğunluk sıralaması.

Sıra No.	Yerleşim Yeri	Toplam	Oran	Toplam Oran
1	Şanlıurfa	199	% 19,90	% 93,5
2	Kilis	119	% 11,90	
3	Adıyaman	111	% 11,10	
4	Kahramanmaraş	78	% 7,80	

5	Diyarbakır	60	% 6,00	
6	Van	56	% 5,60	
7	Osmaniye	49	% 4,90	
8	Mardin	44	% 4,40	
9	Siirt	38	% 3,80	
10	Malatya	34	% 3,40	
11	Şırnak	34	% 3,40	
12	Batman	29	% 2,90	
13	Elazığ	26	% 2,60	
14	Bitlis	19	% 1,90	
15	Muş	16	% 1,60	
16	Erzurum	12	% 1,20	
17	Hakkari	11	% 1,10	
18	Diğer	65	% 6,5	% 6,5

Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfusun %93,5 inin Doğu Anadolu bölgesinden, Güneydoğu Anadolu bölgesinden ve Gaziantep'e komşu olan diğer illerden geldiği görülmektedir. Göç nüfusunun %6,5 lik bölümünün diğer illerden gelmiştir. Bu veriler Tablo 5: **Doğum yerlerine göre dağılım.** ve

Tablo 6: **Doğum yerlerine göre göçte yoğunluk sıralaması.** da tespit olunan veriler ile büyük ölçüde benzerlik taşımaktadır.

Tablo 9: Göç edilmeden önceki yerleşim yerinden veya ailelerinden maddi destek alınması durumu.

Soru	Evet	Hayır
Maddi destek alıyorum.	211	789
	% 21,1	% 78,9

Tablo 10: Göç edilmeden önce Gaziantep ilinin yaşam koşullarının araştırılması durumu.

Soru	Evet	Hayır
Göç etmeden önce Gaziantep'i araştırdım.	261	739
	% 26,1	% 73,9

Tablo 11: Göç ile gelenlerin iş bulmaları için herhangi bir kurumdan veya çevresinden destek almış olmaları durumu.

Soru	Evet	Hayır
Herhangi bir kurum veya çevrenizden iş bulmanıza yardımcı olundu mu?	149	851
	% 14,9	% 85,1

Tablo 12: Göç ile gelenlerin iş bulmaları için destek sağlayan kaynaklar.

Kaynak	Sayı	Oran
Belediye	20	% 13,4
İşKur	42	% 28,2
Muhtarlık	2	% 1,3
Sosyal Çevre	79	% 53
Diğer (Arkadaş, akraba, memur)	6	% 4
Toplam	149	

Göç nüfusunun % 78,9 unun daha önce yaşadıkları yerlerde bulunan ailelerinden ve/veya yakınlarından maddi destek almadıkları, % 73,9 unun göç etmeden önce Gaziantep hakkında herhangi bir araştırma yapmadığı görülmektedir.

Ankete katılanların % 85,1 lik bölümü iş bulmak için bir kurumdan ve/veya çevresinden herhangi bir destek görmediklerini beyan etmektedir. İş bulma konusunda yardım alan %14.9 luk bölümüne ise yardımcı olan kaynakların başında %53 lük oranı ile sosyal çevrenin geldiği görülmektedir. İş bulma konusunda yardım/destek sağlayan kurumlar arasında İşkur (% 28,2) ve belediyeler (% 13,4) dikkati çekmektedir.

Tablo 13: Göç ile gelenlerin Gaziantep'ten başka bir yere göç etmeyi düşünmeleri / planlamaları durumu.

Soru	Evet	Hayır	Kararsızım
Gaziantep'ten başka bir yere göç etmeyi planlıyor musunuz?	90	815	95
	% 9	% 81,5	% 9,5

Tablo 14: Gaziantep'ten başka bir yere göç etmeyi düşünenlerin göçetmeyi düşündükleri / planladıkları yerleşim yerleri.

Soru	Evet	Kararsızım
Göç ederek geldiğim yer	71	11
	% 78	% 64
Batıdaki diğer şehirler	19	6

	% 22	% 36
--	------	------

Ankete katılan göç nüfusunun % 9 luk bölümü başka bir yere yeniden göç etmeyi karar verdiklerini ifade etmektedir. Bu kişilerin % 78 i göç etmeden önce yaşadığı yere geri dönmeyi düşünürken % 22 si ise batıdaki başka şehirlere gitmeyi planlamaktadır.

Tablo 15: Göç etme gerekçelerinin genel dağılımı.

Soru	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	242	% 24,2
Ekonomik	238	% 23,8
Ailesel nedenler	184	% 18,4
Güvenlik	103	% 10,3
Eğitim	75	% 7,5
Tayin	63	% 6,3
Sağlık	46	% 4,6
Sosyal yaşam kalitesi	30	% 3
Emeklilik	8	% 0,8
Deprem	8	% 0,8
Diğer	3	% 0,3

İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler ve ekonomik nedenler birlikte değerlendirildiğinde göç gerekçelerinin başında % 48 lik oranla iş ve ekonomik koşulların iyileştirilmesi ile ilgili beklentilerin yer aldığı görülmektedir.

Hakkari, Van, Bitlis, Siirt, Muş, Şırnak, Elazığ, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Mardin illerinden göç gerekçelerinin arasında güvenlik hususu dikkat çekicidir. Ankete katılan toplam mevcudun içerisinde güvenlik gerekçeli göç oranının % 10,3 seviyesinde olmasına rağmen adı geçen iller bazında bu oranın arttığı izlenmektedir.

Deprem gerekçesi ile göç eden nüfusun tamamı Van ilinden gelmiştir.

İller bazında göç gerekçeleri müteakip tablolarda detaylı olarak sunulmuştur.

4.2.4 Göç Etme Gerekçelerinin İller Bazında Değerlendirmesi

Tablo 16: Şanlıurfa ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	50	% 25,1
Ekonomik	67	% 33,7

Ailesel nedenler	39	% 19,6
Güvenlik	16	% 8,0
Eğitim	14	% 7,0
Tayin	3	% 1,5
Sağlık	4	% 2,0
Sosyal yaşam kalitesi	5	% 2,5
Emeklilik		
Deprem		
Diğer	1	% 0,5
Toplam	199	

Şanlıurfa ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 58,8 lik oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmektedir. Yöresel kültüre bağlı olarak ailesel nedenler % 19,6 ile ikinci sırada, % 8 ile güvenlik üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 17: Kahramanmaraş ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	21	% 26,92
Ekonomik	23	% 29,49
Ailesel nedenler	8	% 10,26
Güvenlik	2	% 2,56
Eğitim	6	% 7,69
Tayin	11	% 14,10
Sağlık	6	% 7,69
Sosyal yaşam kalitesi	1	% 1,28
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	78	

Kahramanmaraş ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 56,41 lik oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmektedir. Coğrafi yakınlığı nedeniyle Kahramanmaraş nüfusunun yoğun ilgi gösterdiği Gaziantep iline günlük geliş gidişlerin mümkün olması ili Kahramanmaraş açısından bir cazibe merkezi haline getirmektedir. Bu kapsamda göç nedenleri arasında tayin gerekçesi % 14,1 ile ikinci sırada, ailesel nedenler % 10,26 ile üçüncü sırada yer almaktadır

Tablo 18: Adıyaman ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	29	% 26,13
Ekonomik	19	% 17,12
Ailesel nedenler	35	% 31,53
Güvenlik	2	% 1,80
Eğitim	9	% 8,11
Tayin	7	% 6,31
Sağlık	5	% 4,50
Sosyal yaşam kalitesi	3	% 2,70
Emeklilik	1	% 0,90
Deprem		
Diğer	1	% 0,90
Toplam	111	

Adıyaman ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 43,24 lük oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmektedir. Coğrafi yakınlığı nedeniyle Adıyaman nüfusunun yoğun ilgi gösterdiği Gaziantep iline günlük geliş gidişlerin mümkün olması ili Adıyaman açısından bir cazibe merkezi haline getirmektedir. Bu kapsamda göç nedenleri arasında tayin gerekçesi % 31,53 ile ikinci sırada, eğitim % 8,11 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Kahramanmaraş ilinden tayin gerekçesi ile gelenlerin % 14,1, Adıyaman ilinden aynı nedenle gelenlerin % 31,53 oranında olmasına bakıldığında Adıyaman ili açısından Gaziantep ilinin Kahramanmaraş'a kıyasla çok daha cazip olarak algılandığı görülmektedir.

Tablo 19: Kilis ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	38	% 31,9
Ekonomik	27	% 22,7
Ailesel nedenler	18	% 15,1
Güvenlik	2	% 1,7
Eğitim	13	% 10,9
Tayin	7	% 5,9
Sağlık	6	% 5,0
Sosyal yaşam kalitesi	3	% 2,5

Emeklilik	5	% 4,2
Deprem		
Diğer		
Toplam	119	

Kilis ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 54,6 lık oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmekte, ailesel nedenler % 15,1 ile ikinci sırada, eğitim % 10,9 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 20: Adana ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	2	% 28,6
Ekonomik	3	% 42,9
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim	1	% 14,3
Tayin	1	% 14,3
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	7	

Adana ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 71,4 lük oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmekte, eğitim % 14,3 ile, tayin % 14,3 ile ikinci sırada yer almaktadır.

Tablo 21: Ağrı ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	1	% 33,3
Ekonomik		
Ailesel nedenler	1	% 33,3
Güvenlik		
Eğitim		% 0,0

Tayin		% 0,0
Sağlık		% 0,0
Sosyal yaşam kalitesi	1	% 33,3
Emeklilik		
Deprem		% 2
Diğer		% 2
Toplam	3	

Ağrı ilinden göç nedenlerini iş ve çalışma hayatı, ailesel konular ve sosyal yaşam kalitesinin iyileştirilmesi oluşturmaktadır.

Tablo 22: Ankara ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	1	% 100
Ekonomik		
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	1	

Ankara ilinden sadece iş hayatı ve çalışma gerekçesi ile göç gerçekleşmiştir.

Tablo 23: Ardahan ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik	1	% 33
Ailesel nedenler	1	% 33
Güvenlik		

Eğitim	1	% 33
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	3	

Artvin ilinden göç nedenlerini ekonomik hususlar, ailesel konular ve eğitim oluşturmaktadır.

Tablo 24: Artvin ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik		
Ailesel nedenler	2	% 100
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	2	

Artvin ilinden göç sadece ailesel nedenlerle gerçekleşmiştir.

Tablo 25: Batman ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	2	% 6,9
Ekonomik	6	% 20,7

Ailesel nedenler	7	% 24,1
Güvenlik	5	% 17,2
Eğitim	4	% 13,8
Tayin	1	% 3,4
Sağlık	2	% 6,9
Sosyal yaşam kalitesi	2	% 6,9
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	29	

Batman ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 27,6 lık oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmekte, ailesel nedenler % 24,1 ile ikinci sırada, güvenlik % 17,2 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Güvenlik gerekçesinin işbu anket bulguları ortalaması olan %10 un üzerinde olması dikkat çekicidir.

Tablo 26: Bayburt ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik	1	% 50
Ailesel nedenler	1	% 50
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	2	

Bayburt ilinden ekonomik ve ailesel husular nedenleriyle göç gerçekleşmiştir.

Tablo 27: Bingöl ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	1	% 14,3
Ekonomik	1	% 14,3
Ailesel nedenler	3	% 42,9
Güvenlik	1	% 14,3
Eğitim		
Tayin		
Sağlık	1	% 14,3
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	7	

Bingöl ilinden göç nedenleri arasında % 42,9 luk oranı ile ailesel nedenler birinci sırada, iş ve ekonomik nedenler toplam % 28,6 ile ikinci sırada, güvenlik ve sağlık % 14,3 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 28: Bitlis ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	4	% 21,1
Ekonomik	3	% 15,8
Ailesel nedenler	3	% 15,8
Güvenlik	6	% 31,6
Eğitim	1	% 5,3
Tayin	1	% 5,3
Sağlık	1	% 5,3
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	19	

Bitlis ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 36,8 lik oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmekte, güvenlik % 31,6 ile ikinci sırada, ailesel nedenler % 15,8 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Güvenlik gerekçesinin işbu anket bulguları ortalaması olan %10 un üzerinde olması dikkat çekicidir.

Tablo 29: Bursa ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik		
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin	1	% 100
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	1	

Bursa ilinden tayin nedeniyle göç hareketliliği izlenmiştir. Bu hususun batıdaki illerden gelen göç vakalarında müşterek bir özellik olarak ortaya çıktığı anlaşılmaktadır.

Tablo 30: Diyarbakır ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	6	% 10,0
Ekonomik	16	% 26,7
Ailesel nedenler	10	% 16,7
Güvenlik	15	% 25,0
Eğitim	4	% 6,7
Tayin		
Sağlık	5	% 8,3
Sosyal yaşam kalitesi	4	% 6,7
Emeklilik		

Deprem		
Diğer		
Toplam	60	

Diyarbakır ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 36,7 lik oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmekte, güvenlik % 25 ile ikinci sırada, ailesel nedenler % 16,7 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Güvenlik gerekçesinin işbu anket bulguları ortalaması olan %10 un üzerinde olması dikkat çekicidir.

Tablo 31: Düzce ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik		
Ailesel nedenler	1	% 50
Güvenlik	1	% 50
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	2	

Düzce ilinden ekonomik ve ailesel nedenlerle göç izlenmiştir

Tablo 32: Elazığ ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	9	% 34,6
Ekonomik	8	% 30,8
Ailesel nedenler	2	% 7,7
Güvenlik	4	% 15,4
Eğitim	1	% 3,8
Tayin		

Sağlık	2	% 7,7
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	26	

Elazığ ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 65,4 lük oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmekte, güvenlik % 15,4 ile ikinci sırada, ailesel nedenler ile sağlık % 7,7 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Güvenlik gerekçesinin işbu anket bulguları ortalaması olan %10 un üzerinde olması dikkat çekicidir.

Tablo 33: Erzincan ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik	1	% 50
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim	1	% 50
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	2	

Erzincan ilinden ekonomik ve eğitim nedenleriyle göç izlenmiştir

Tablo 34: Erzurum ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	2	% 16,7
Ekonomik	1	% 8,3
Ailesel nedenler	3	% 25,0

Güvenlik		
Eğitim		
Tayin	2	% 16,7
Sağlık	3	% 25,0
Sosyal yaşam kalitesi	1	% 8,3
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	12	

Erzurum ilinden göç nedenlerinin başında % 25 lik oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler, ailesel nedenler ve sağlık gelmekte, tayin % 16,7 ile ikinci sırada, sosyal yaşam kalitesi % 8,3 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 35: Gaziantep ilçelerinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik		
Ailesel nedenler		
Güvenlik	1	% 100
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	1	

Gaziantep ilinin ilçelerinden şehir merkezine yaşanan göç hareketi güvenlik gerekçesi ile gerçekleşmiştir.

Tablo 36: Gümüşhane ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik	1	% 50
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin	1	% 50
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	2	

Gümüşhane ilinden ekonomik ve tayin gerekçeleri ile göç gerçekleşmiştir.

Tablo 37: Hakkari ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	3	% 27,3
Ekonomik	2	% 18,2
Ailesel nedenler		
Güvenlik	6	% 54,5
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	11	

Hakkari ilinden göç nedenlerini %54,5 ile güvenlik, %45,5 ile çalışma ve ekonomik hususlar oluşturmaktadır. Güvenlik gerekçesinin işbu anket bulguları ortalaması olan %10 un üzerinde

olması ve Gaziantep iline göç veren iller arasında en yüksek güvenlik gerekçesi oranına sahip olması açısından dikkat çekicidir.

Tablo 38: Hatay ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	3	% 50,0
Ekonomik	1	% 16,7
Ailesel nedenler		
Güvenlik	1	% 16,7
Eğitim		
Tayin	1	% 16,7
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	6	

Hatay ilinden göç nedenlerini %66,7 ile çalışma ve ekonomik nedenler, % 16,7 ile güvenlik ve tayin oluşturmaktadır.

Tablo 39: Iğdır ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik		
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim	2	% 66
Tayin		
Sağlık	1	% 33
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		

Toplam	3	
---------------	----------	--

İğdır ilinden göç nedenlerini %66 ile eğitim, % 33 ile sağlık oluşturmaktadır.

Tablo 40: İzmir ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik	1	% 50
Ailesel nedenler	1	% 50
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	2	

İzmir ilinden göç nedenlerini %50 ile ekonomik ve ailesel nedenler oluşturmaktadır.

Tablo 41: Kars ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	1	% 50
Ekonomik		
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik	1	% 50
Deprem		

Diğer		
Toplam	2	

Kars ilinden göç nedenlerini %50 ile iş hayatı ve emeklilik oluşturmaktadır.

Tablo 42: Kayseri ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik		
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin	1	% 100
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	1	

Kayseri ilinden tayin nedeniyle göç izlenmiştir.

Tablo 43: Kırşehir ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik		
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin	1	% 100
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		

Deprem		
Diğer		
Toplam	1	

Kırşehir ilinden tayin nedeniyle göç izlenmiştir.

Tablo 44: Konya ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik		
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin	2	% 100
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	2	

Konya ilinden tayin nedeniyle göç izlenmiştir.

Tablo 45: Malatya ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	12	% 35,3
Ekonomik	7	% 20,6
Ailesel nedenler	5	% 14,7
Güvenlik	1	% 2,9
Eğitim	1	% 2,9
Tayin	5	% 14,7
Sağlık	2	% 5,9
Sosyal yaşam kalitesi	1	% 2,9

Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	34	

Malatya ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 55,9 luk oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmekte, ailesel nedenlerle tayin % 14,7 ile ikinci sırada yer almaktadır.

Tablo 46: Mardin ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	10	% 22,7
Ekonomik	12	% 27,3
Ailesel nedenler	9	% 20,5
Güvenlik	5	% 11,4
Eğitim	2	% 4,5
Tayin	2	% 4,5
Sağlık	3	% 6,8
Sosyal yaşam kalitesi	1	% 2,3
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	44	

Mardin ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 50 lik oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmekte, ailesel nedenler % 20,5 ile ikinci sırada, güvenlik % 11,4 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 47: Muğla ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler		
Ekonomik	1	% 50
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim		

Tayin	1	% 50
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	2	

Muğla ilinden ekonomik ve tayin gerekçeleri ile göç izlenmiştir.

Tablo 48: Muş ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	6	% 37,5
Ekonomik	3	% 18,8
Ailesel nedenler	1	% 6,3
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin	2	% 12,5
Sağlık	1	% 6,3
Sosyal yaşam kalitesi	3	% 18,8
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	16	

Muş ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 56,3 lük oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmekte, sosyal yaşam kalitesi % 18,8 ile ikinci sırada, tayin % 12,5 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 49: Niğde ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	1	% 100
Ekonomik		
Ailesel nedenler		

Güvenlik		
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	1	

Niğde ilinden iş hayatına bağlı olarak göç hareketi izlenmiştir.

Tablo 50: Osmaniye ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	6	% 12,2
Ekonomik	13	% 26,5
Ailesel nedenler	7	% 14,3
Güvenlik		
Eğitim	9	% 18,4
Tayin	12	% 24,5
Sağlık	2	% 4,1
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	49	

Osmaniye ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 38,8 lik oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmekte, tayin % 24,5 ile ikinci sırada, eğitim % 18,4 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 51: Siirt ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	13	% 34,2

Ekonomik	5	% 13,2
Ailesel nedenler	4	% 10,5
Güvenlik	10	% 26,3
Eğitim	1	% 2,6
Tayin		
Sağlık	1	% 2,6
Sosyal yaşam kalitesi	2	% 5,3
Emeklilik	1	% 2,6
Deprem		
Diğer	1	% 2,6
Toplam	38	

Siirt ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 47,4 lük oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmekte, güvenlik % 26,3 ile ikinci sırada, ailesel nedenler % 10,5 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Güvenlik gerekçesi ile göç oranı dikkat çekicidir.

Tablo 52: Sivas ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	1	% 50
Ekonomik	1	% 50
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	2	

Sivas ilinden çalışma ve ekonomik nedenlere bağlı göç izlenmiştir.

Tablo 53: Şırnak ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	4	% 11,8
Ekonomik	7	% 20,6
Ailesel nedenler	6	% 17,6
Güvenlik	15	% 44,1
Eğitim	1	% 2,9
Tayin		
Sağlık	1	% 2,9
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	34	

Şırnak ilinden göç nedenlerinin başında % 44,1 lik oranı ile güvenlik gelmekte, çalışma ve ekonomik nedenler toplam % 32,4 ile ikinci sırada, ailesel nedenler % 17,6 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Güvenlik gerekçesi ile göç oranı dikkat çekicidir. Şırnak ili Gaziantep'e göç veren iller arasında güvenlik gerekçesi ile göç alanında Hakkari ilinin arkasından en yüksek ikinci il olma özelliğine sahiptir.

Tablo 54: Trabzon ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	1	% 100
Ekonomik		
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		

Diğer		
Toplam	1	

Trabzon ilinden çalışma hayatına bağlı nedenle göç izlenmiştir.

Tablo 55: Tunceli ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	1	% 20
Ekonomik		
Ailesel nedenler	4	% 80
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	5	

Tunceli ilinden ailesel nedenler ve iş hayatına bağlı göç izlenmiştir.

Tablo 56: Van ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	12	% 21,4
Ekonomik	7	% 12,5
Ailesel nedenler	13	% 23,2
Güvenlik	8	% 14,3
Eğitim	4	% 7,1
Tayin	1	% 1,8
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi	3	% 5,4
Emeklilik		

Deprem	8	% 14,3
Diğer		
Toplam	56	

Van ilinden göç nedenlerinin başında toplam % 33,9 luk oranı ile çalışma ve ekonomik nedenler gelmekte, ailesel nedenler % 23,2 ile ikinci sırada, güvenlik ve deprem % 14,3 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 57: Yozgat ilinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Mevcut	Oran
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	1	% 100
Ekonomik		
Ailesel nedenler		
Güvenlik		
Eğitim		
Tayin		
Sağlık		
Sosyal yaşam kalitesi		
Emeklilik		
Deprem		
Diğer		
Toplam	1	

Yozgat ilinden iş ve çalışma hayatına bağlı nedenlerle göç izlenmiştir.

Tablo 58: Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin karşılaştırmalı sayısal dağılımı.

	Akdeniz Bölgesi					Güneydoğu Anadolu Bölgesi						Doğu Anadolu Bölgesi																
	Kahramanmaraş	Adana	Hatay	Osmaniye	Kilis	Adıyaman	Batman	Diyarbakır	Gaziantep	Mardin	Şanlıurfa	Ağrı	Ardahan	Bingöl	Bitlis	Elazığ	Erzincan	Erzurum	Hakkari	Iğdır	Kars	Malatya	Muş	Siirt	Şırnak	Tunceli	Van	
Göç Etme Gerekçesi																												
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	21	2	3	6	38	29	2	6		10	50	1		1	4	9		2	3		1	12	6	13	4	1	12	
Ekonomik	23	3	1	13	27	19	6	16		12	67		1	1	3	8	1	1	2			7	3	5	7		7	
Ailesel nedenler	8			7	18	35	7	10		9	39	1	1	3	3	2		3				5	1	4	6	4	13	
Güvenlik	2		1		2	2	5	15	1	5	16			1	6	4			6			1		10	15		8	
Eğitim	6	1		9	13	9	4	4		2	14		1		1	1	1			2		1		1	1		4	
Tayin	11	1	1	12	7	7	1			2	3				1			2				5	2				1	
Sağlık	6			2	6	5	2	5		3	4			1	1	2		3		1		2	1	1	1			
Sosyal yaşam kalitesi	1				3	3	2	4		1	5	1						1				1	3	2			3	
Emeklilik					5	1															1			1				
Deprem																											8	
Diğer						1					1													1				
Toplam	78	7	6	49	119	111	29	60	1	44	199	3	3	7	19	26	2	12	11	3	2	34	16	38	34	5	56	

Tablo 59: Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgeleri hariç diğer bölgelerden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin karşılaştırmalı sayısal dağılımı.

	Diğer Bölgeler														
	Ankara	Artvin	Bayburt	Bursa	Düzce	Gümüşhane	İzmir	Kayseri	Kırşehir	Konya	Muğla	Niğde	Sivas	Trabzon	Yozgat
Göç Etme Gerekçesi															
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	1											1	1	1	1
Ekonomik			1			1	1				1		1		
Ailesel nedenler		2	1		1		1								
Güvenlik					1										
Eğitim															
Tayin				1		1		1	1	2	1				
Sağlık															
Sosyal yaşam kalitesi															
Emeklilik															
Deprem															
Diğer															
Toplam	1	2	2	1	2	2	2	1	1	2	2	1	2	1	1

Tablo 60: Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin karşılaştırmalı oransal dağılımı.

Göç Etme Gerekçesi	Akdeniz Bölgesi					Güneydoğu Anadolu Bölgesi						Doğu Anadolu Bölgesi															
	Kahramanmaraş	Adana	Hatay	Osmaniye	Kilis	Adıyaman	Batman	Diyarbakır	Gaziantep	Mardin	Şanlıurfa	Ağrı	Ardahan	Bingöl	Bitlis	Elazığ	Erzincan	Erzurum	Hakkari	Iğdır	Kars	Malatya	Muş	Siirt	Şırnak	Tunceli	Van
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	26,9	28,6	5	12,2	31,9	26,1	6,9	1		22,7	25,1	33,3		14,3	21,1	34,6		16,7	27,3		5	35,3	37,5	34,2	11,8	2	21,4
Ekonomik	29,5	42,9	16,7	26,5	22,7	17,1	20,7	26,7		27,3	33,7		33,3	14,3	15,8	30,8	5	8,3	18,2			20,6	18,8	13,2	20,6		12,5
Ailesel nedenler	10,3			14,3	15,1	31,5	24,1	16,7		20,5	19,6	33,3	33,3	42,9	15,8	7,7		25,0				14,7	6,3	10,5	17,6	8	23,2
Güvenlik	2,6		16,7		1,7	1,8	17,2	25,0	10	11,4	8,0			14,3	31,6	15,4			54,5			2,9		26,3	44,1		14,3
Eğitim	7,7	14,3		18,4	10,9	8,1	13,8	6,7		4,5	7,0		33,3		5,3	3,8	5			66,7		2,9		2,6	2,9		7,1
Tayin	14,1	14,3	16,7	24,5	5,9	6,3	3,4			4,5	1,5				5,3			16,7				14,7	12,5				1,8
Sağlık	7,7			4,1	5,0	4,5	6,9	8,3		6,8	2,0			14,3	5,3	7,7		25,0		33,3		5,9	6,3	2,6	2,9		
Sosyal yaşam kalitesi	1,3				2,5	2,7	6,9	6,7		2,3	2,5	33,3						8,3				2,9	18,8	5,3			5,4
Emeklilik					4,2	0,9															5			2,6			
Deprem																											14,3
Diğer						0,9					0,5																

Tablo 61: Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgeleri hariç diğer bölgelerden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin karşılaştırmalı oransal dağılımı.

	Diğer Bölgeler														
	Ankara	Artvin	Bayburt	Bursa	Düzce	Gümüşhane	İzmir	Kayseri	Kırşehir	Konya	Muğla	Niğde	Sivas	Trabzon	Yozgat
Göç Etme Gerekçesi															
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	100											100	50	100	100
Ekonomik			50			50	50				50		50		
Ailesel nedenler		100	50		50		50								
Güvenlik					50										
Eğitim															
Tayin				100		50		100	100	100	50				
Sağlık															
Sosyal yaşam kalitesi															
Emeklilik															
Deprem															
Diğer															

İller bazında yapılan genel değerlendirmede göç gerekçelerinin başında iş hayatı ve ekonomik gerekçelerin yer aldığı ve bu iki hususun toplamının iller arasındaki ağırlığının % 71,5 ile % 21,7 arasında değişkenlik arz ettiği, Hatay, Kars, Erzincan, Tunceli ve Iğdır illerinden gelen göç vakalarında bu gerekçelerin çok az ortaya çıktığı veya hiç olmadığı görülmektedir.

Ailesel nedenlere bağlı göç vakalarında % 42,9 ile Bingöl birinci sırada, %33,3 ile Ağrı ve Ardahan ikinci sırada, % 31,5 ile Adıyaman üçüncü sırada yer almaktadır. Adana, Hakkari, Hatay, Kars, Erzincan ve Iğdır ailesel nedenlerle göç vermemiştir.

Güvenlik gerekçesi ile göç veren iller Hakkari (%54,5), Şırnak (% 44,1), Bitlis (% 31,6), Siirt (% 26,3), Diyarbakır (% 25), Batman (% 17,2), Hatay (% 16,7), Elazığ (% 15,4), Bingöl (% 14,3), Van (% 14,3), Mardin (% 11,4), Şanlıurfa (% 8), Malatya (% 2,9), Kahramanmaraş (% 2,6), Adıyaman (% 1,8) ve Kilis (% 1,7) dir. Ağrı, Ardahan, Erzurum, Osmaniye, Tunceli, Muş, Adana, Kars, Erzincan ve Iğdır illerinden güvenlik gerekçeli göç vakasına rastlanmamıştır.

Eğitim gerekçesi ile en çok göç veren iller Iğdır (% 66,7), Ardahan (% 33,3), Osmaniye (% 18,4), Adana (% 14,3), Batman (% 13,8), Kilis (% 10,9) dir. Hakkari, Hatay, Bingöl, Ağrı, Erzurum, Tunceli, Muş ve Kars illerinden eğitim maksatlı göç vakasına rastlanmamıştır.

Tayin gerekçesi ile göç veren iller Osmaniye (% 24,5), Hatay (% 16,7), Erzurum (% 16,7), Malatya (% 14,7), Adana (% 14,3), Kahramanmaraş (% 14,1), Muş (% 12,5), Adıyaman (% 6,3), Kilis (% 5,9), Bitlis (% 5,3), Mardin (% 4,5), Batman (% 3,4), Van (% 1,8) ve Şanlıurfa (% 1,5) dir. Iğdır, Ardahan, Diyarbakır, Erzincan, Elazığ, Şırnak, Siirt, Hakkari, Bingöl, Ağrı, Tunceli ve Kars illerinden tayin esaslı bir göç vakasında rastlanmamıştır.

Sağlık nedeni ile en çok göç veren iller Iğdır (% 33,3), Erzurum (% 25), Bingöl (% 14,3) ve Diyarbakır (% 8,3) dir. Hatay, Adana, Van, Ardahan, Erzincan, Hakkari, Ağrı, Tunceli ve Kars illerinden sağlık gerekçeleri kaynaklı bir göç vakasına rastlanmamıştır.

Sosyal yaşam kalitesi nedeni ile göç veren iller Ağrı (% 33,3), Muş (% 18,8), Erzurum (% 8,3), Batman (% 6,9), Diyarbakır (% 6,7), Van (% 5,4), Siirt (% 5,3), Malatya (% 2,9), Adıyaman (% 2,7), Kilis (% 2,5), Şanlıurfa (% 2,5), Mardin (% 2,3) ve Kahramanmaraş (% 1,3) tır. Diğer illerden bu gerekçeyle bir göç vakasına rastlanmamıştır.

Deprem gerekçesi ile göç vakalarının Van ili kaynaklı olduğu görülmektedir.

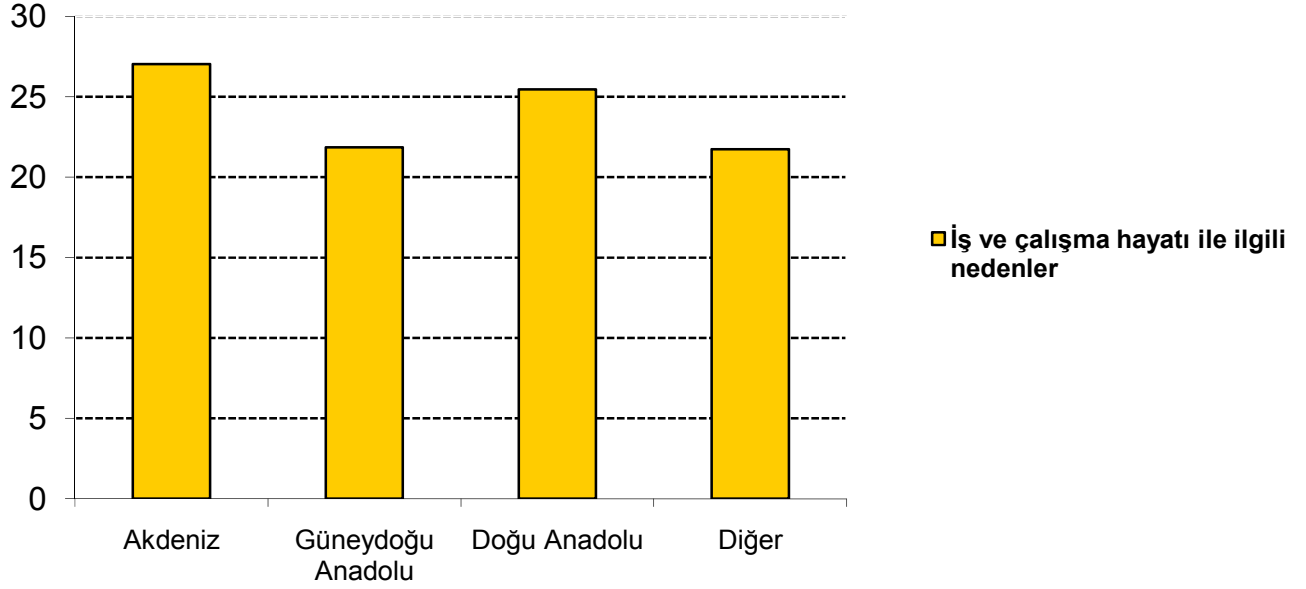
4.2.5 Göç Etme Gerekçelerinin Bölgeler Bazında Değerlendirmesi

Tablo 62: Göç etme gerekçelerinin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırmalı oransal dağılımı

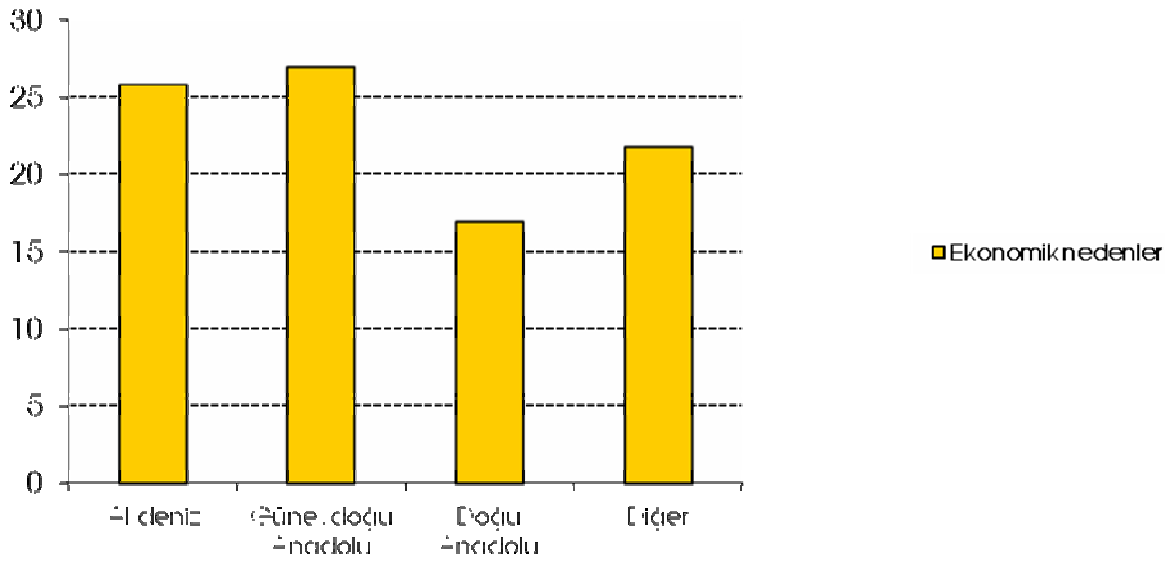
Göç Etme Gerekçesi	Bölgeler			
	Akdeniz Bölgesi	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Doğu Anadolu Bölgesi	Diğer Bölgeler
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	% 27,03	% 21,85	% 25,46	% 21,74
Ekonomik	% 25,87	% 27,03	% 16,97	% 21,74
Ailesel nedenler	% 12,74	% 22,52	% 16,97	% 21,74
Güvenlik	% 1,93	% 9,91	% 18,82	% 4,35
Eğitim	% 11,20	% 7,43	% 4,80	
Tayin	% 12,36	% 2,93	% 4,06	% 30,43
Sağlık	% 5,41	% 4,28	% 4,80	
Sosyal yaşam kalitesi	% 1,54	% 3,38	% 4,06	
Emeklilik	% 1,93	% 0,23	% 0,74	
Deprem			% 2,95	
Diğer		% 0,45	% 0,37	

Tablo 63: Göç ile gelirken kimlerle birlikte hareket edildiği

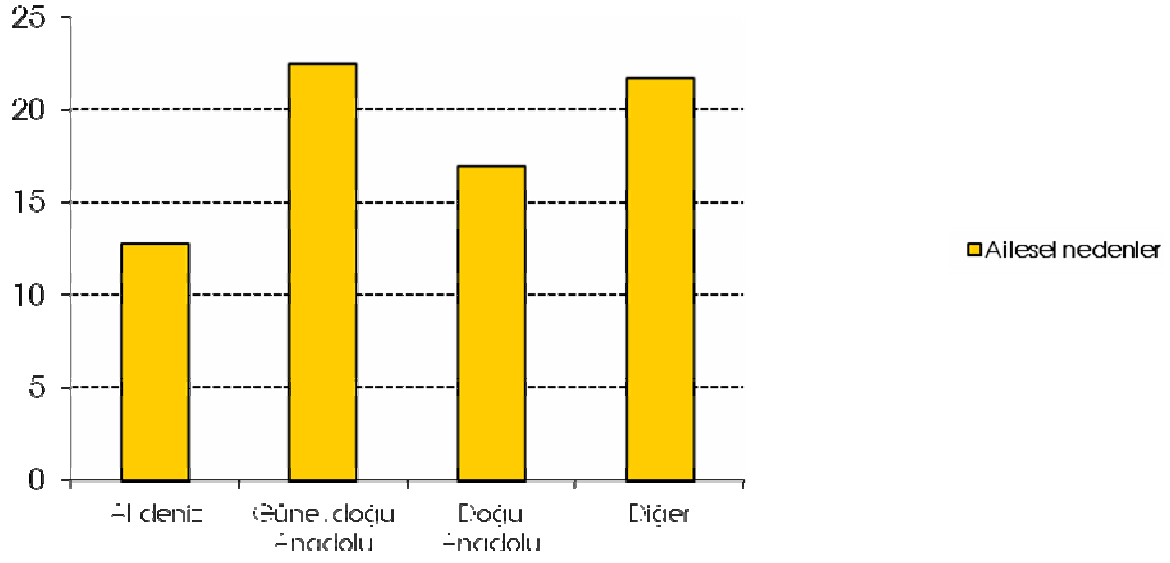
Gaziantep'e Kiminle Gelindiği	Sayı	Oran
Yalnız geldim	176	% 17,6
Ailemle geldim	730	% 73
Akrabalarım ile geldim	69	% 6,9
Arkadaşlarımla geldim	25	% 2,5
Toplam	1.000	



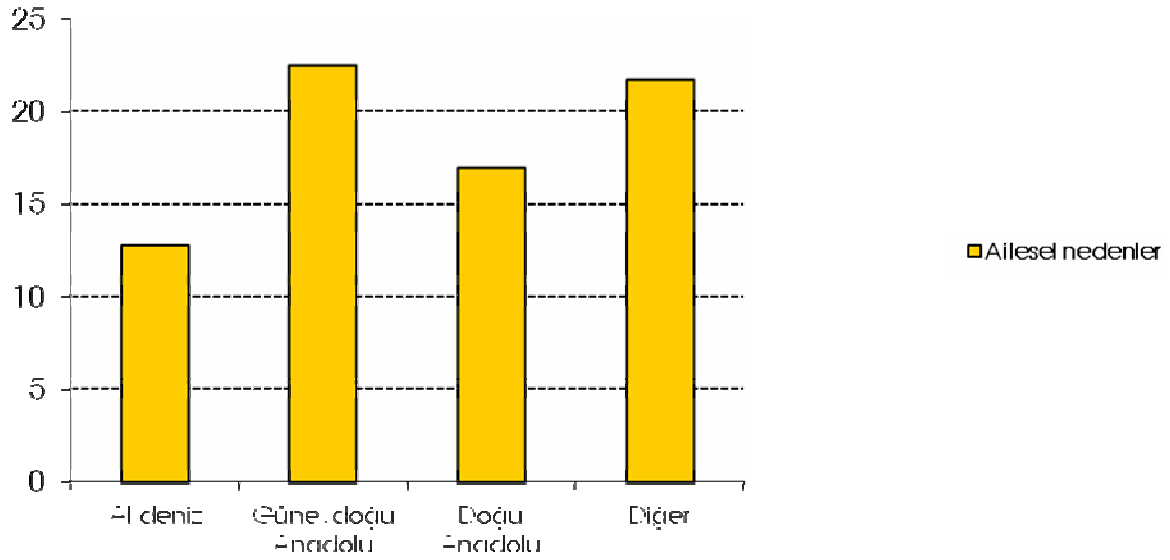
Grafik 1: İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenlerle göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması



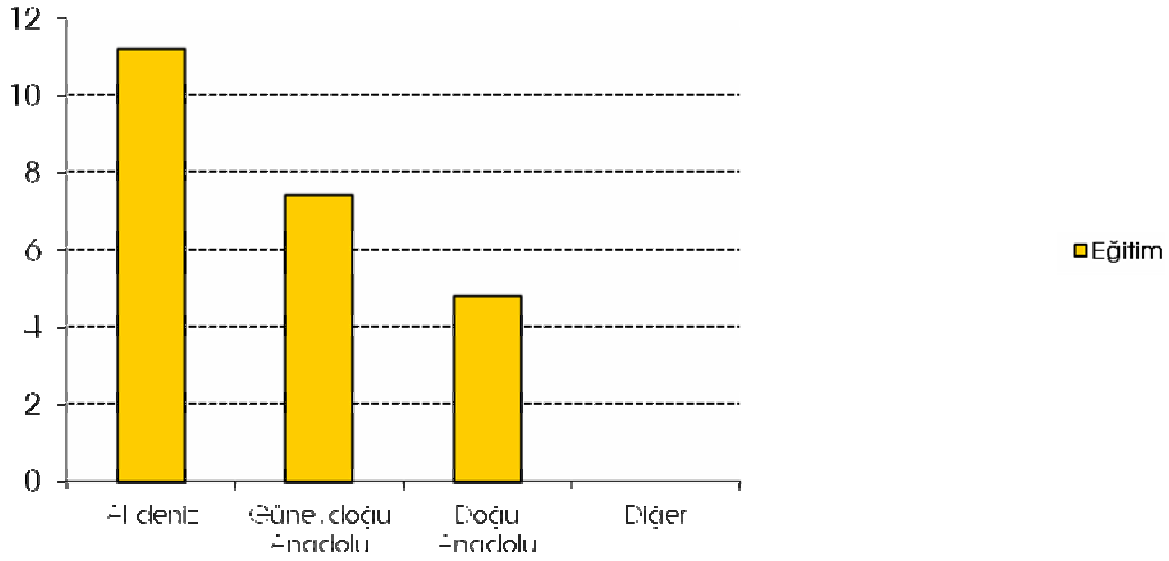
Grafik 2: Ekonomik nedenlerle göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması



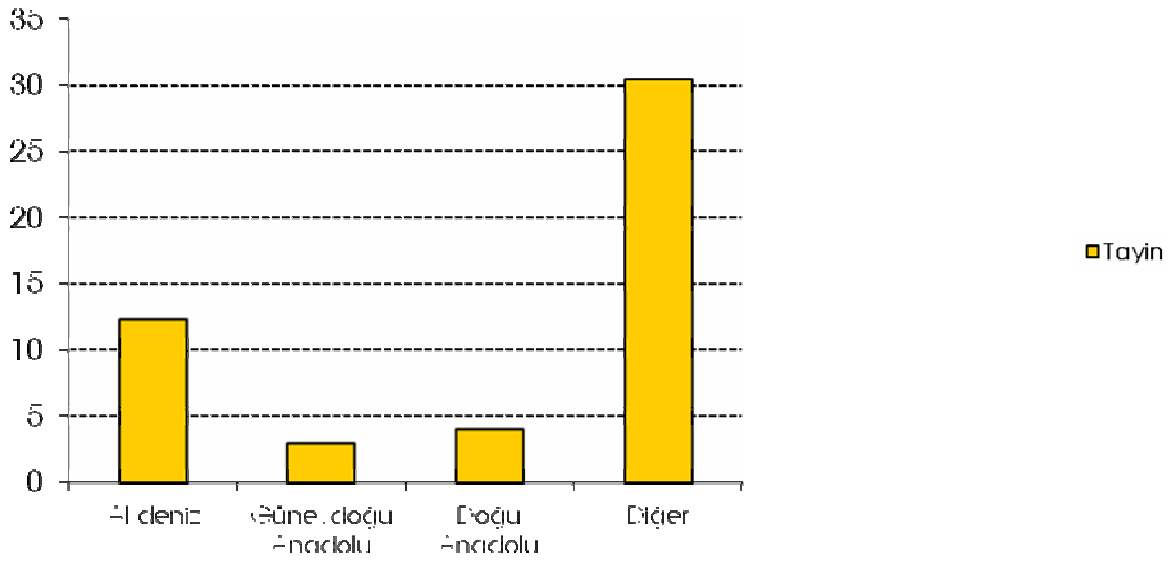
Grafik 3: Ailesel nedenlerle göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması



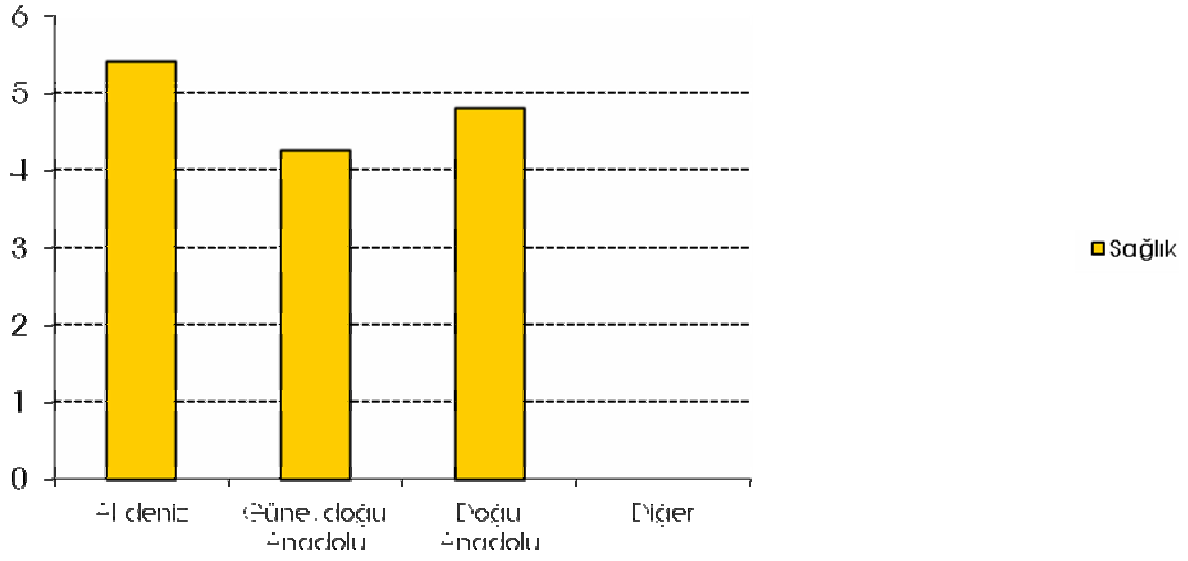
Grafik 4: Güvenlik gerekçesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması



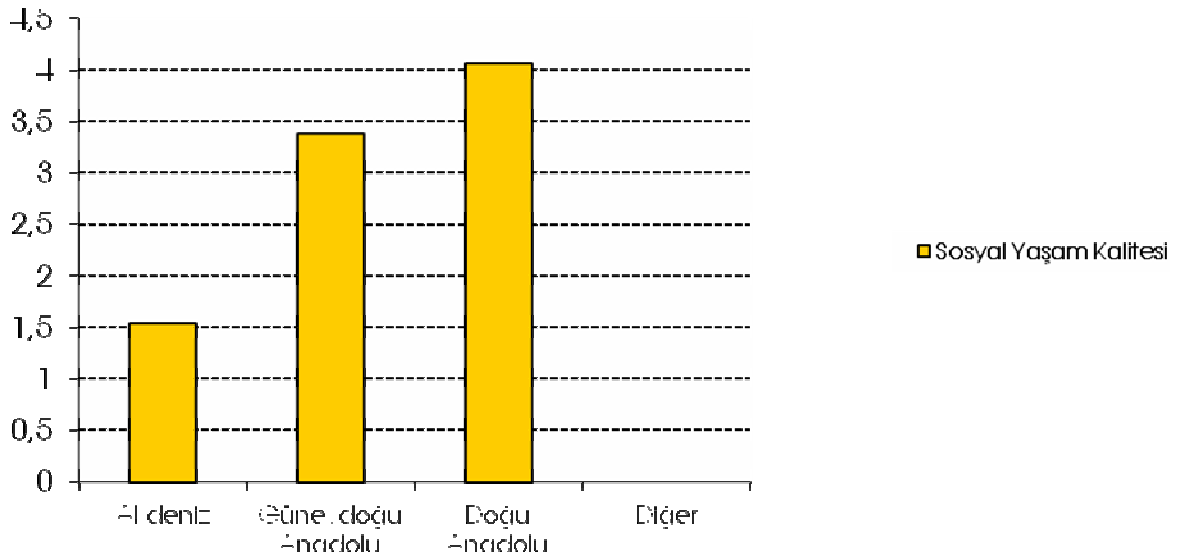
Grafik 5: Eğitim gerekçesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması



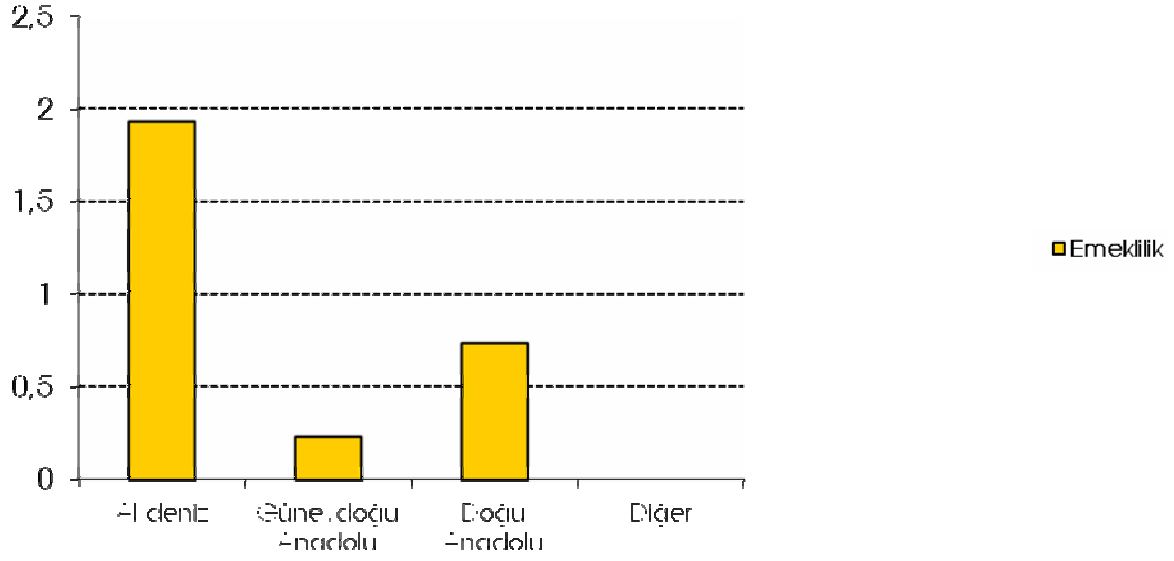
Grafik 6: Tayin gerekçesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması



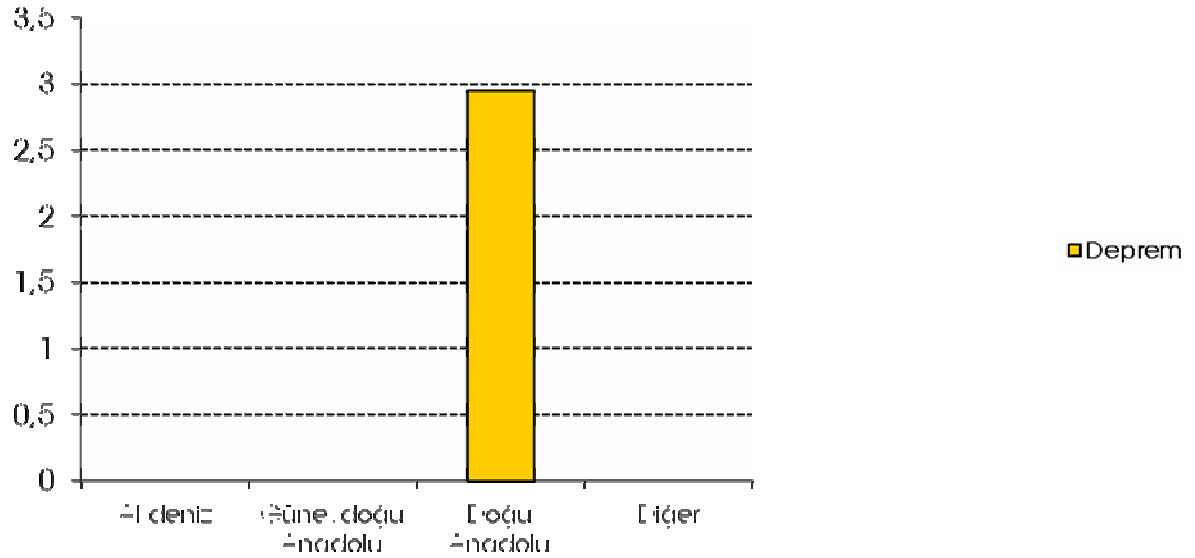
Grafik 7: Sağlık gereksesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması



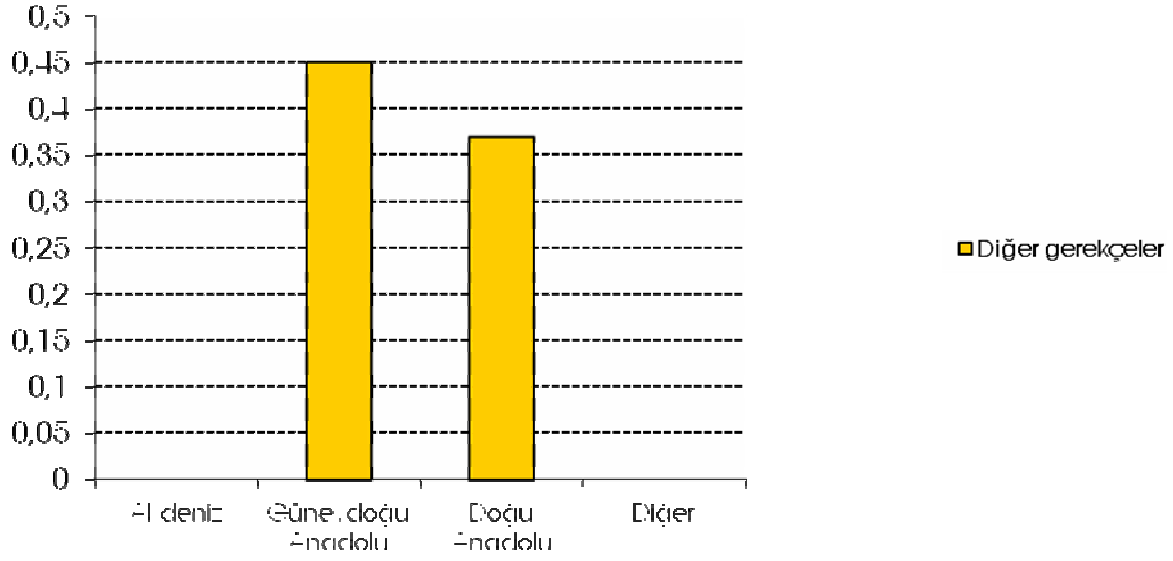
Grafik 8: Sosyal yaşam kalitesi gereksesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması



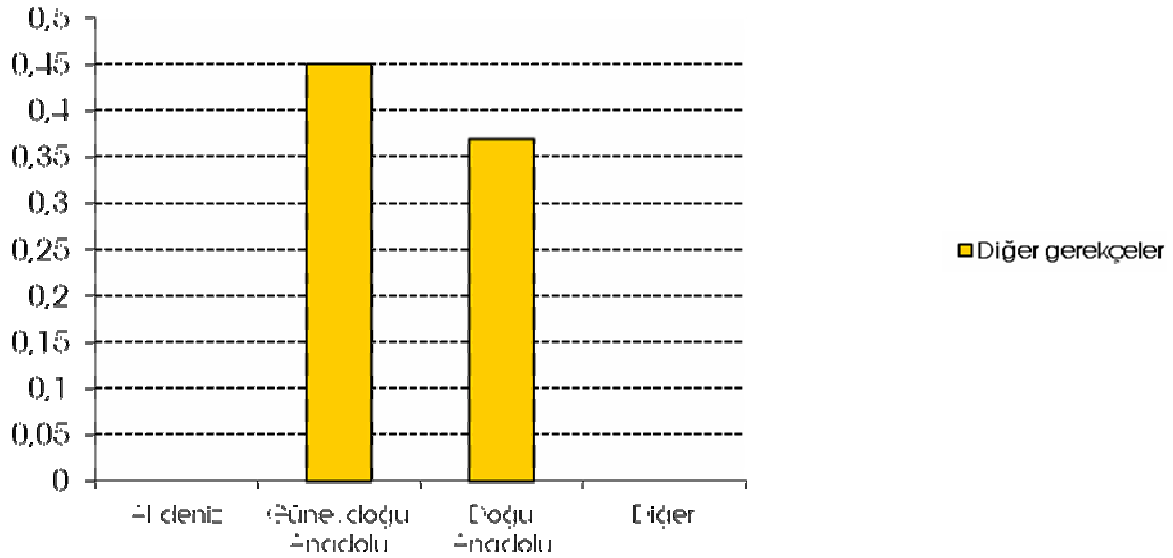
Grafik 9: Emeklilik gerekçesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması



Grafik 10: Deprem gerekçesi ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması



Grafik 11: Diğer gereksinimler ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması



Grafik 12: Diğer gereksinimler ile göç edenlerin coğrafi bölgeler bazında karşılaştırması

4.2.6 Yaşam Koşulları

Tablo 64: Gaziantep'e göç etmeden önce yaşanan hanenin hane halkı sayıları.

Hane Halkı Sayısı	Mevcut	Oran	
1 kişi	19	% 1,9	% 59
2 kişi	89	% 8,9	
3 kişi	131	% 13,1	
4 kişi	167	% 16,7	
5 kişi	184	% 18,4	
6 kişi	162	% 16,2	% 41
7 kişi	108	% 10,8	
8 kişi	56	% 5,6	
9 kişi	36	% 3,6	
10 kişi	20	% 2	
11 kişi	11	% 1,1	
12 kişi	8	% 0,8	
13 kişi	3	% 0,3	
15 kişi	3	% 0,3	
17 kişi	1	% 0,1	
19 kişi	1	% 0,1	
23 kişi	1	% 0,1	
Toplam	1.000		

İşbu analiz çalışması kapsamında ortalama bir ailenin bir anne, bir baba ve üç çocuktan oluşacağı varsayımından hareket edilmiş, ortalama bir hanenin nüfusunun toplam beş kişi olması gerektiği ve bu nüfusun üzerindeki hanelerin kalabalık olarak değerlendirileceği kabulü yapılmıştır. Bu kabule göre incelenen göç vakalarının %41 ini kalabalık aileler oluşturmaktadır. On ve daha fazla nüfusa sahip aile oranı toplam incelenen vakaların % 5 ini teşkil etmektedir.

Tablo 65: Gaziantep'e göç sonrası yaşanan hanenin hane halkı sayıları.

Hane Halkı Sayısı	Mevcut	Oran	
1 kişi	10	% 1	% 48,5
2 kişi	41	% 4,1	

3 kişi	99	% 9,9	% 51,5
4 kişi	129	% 12,9	
5 kişi	206	% 20,6	
6 kişi	224	% 22,4	
7 kişi	145	% 14,5	
8 kişi	80	% 8	
9 kişi	29	% 2,9	
10 kişi	15	% 1,5	
11 kişi	10	% 1	
12 kişi	7	% 0,7	
13 kişi	1	% 0,1	
15 kişi	1	% 0,1	
17 kişi	1	% 0,1	
18 kişi	1	% 0,1	
20 kişi	1	% 0,1	
Toplam	1.000		

Göç öncesi hane halkı sayısı açısından kalabalık ailelerin oranı % 41 iken bu oranın göç sonrasında % 51,5 seviyesine çıktığı görülmektedir. Buna göre hane halkı sayılarında artış yaşandığı ve genel yaşam koşullarının göç sonrasında göç öncesine kıyasla % 10,5 oranında kötüleştiği değerlendirilmektedir.

Tablo 66: Çocuklu aile sayısı.

Çocuklu Aile	Mevcut	Oran
Çocuğum var	851	% 85,1
Çocuğum yok	149	% 14,9

Tablo 67: Ailelerin çocuk sayıları.

Çocuk Sayısı	Mevcut	Oran	
Çocuğum yok	149	% 14,9	% 14,9
1 çocuk	47	% 4,7	% 46,9
2 çocuk	183	% 18,3	
3 çocuk	239	% 23,9	
4 çocuk	179	% 17,9	% 38,2

5 çocuk	103	% 10,3
6 çocuk	55	% 5,5
7 çocuk	23	% 2,3
8 çocuk	10	% 1
9 çocuk	8	% 0,8
10 çocuk	1	% 0,1
11 çocuk	1	% 0,1
13 çocuk	1	% 0,1
17 çocuk	1	% 0,1
Toplam	851	

İşbu analiz çalışması kapsamında ortalama bir ailenin bir anne, bir baba ve üç çocuktan oluşacağı varsayımından hareket edilmiş olduğu önceki bölümde ifade edilmiştir. Bu kabule atfen anket çalışmasına alınan kişilerden çocuğunun olduğunu beyan edenlerin oranının % 85,1 olduğu ve bu mevcudun % 38,2 lik diliminin çok çocuklu ailelerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 68: Gaziantep ilinde yaşanan konutun türlerine göre dağılımı.

Konut Türü	Mevcut	Oran
Gecekondu / Müstakil Ev	547	% 54,7
Apartman Dairesi	441	% 44,1
Lojman	11	% 1,1
Diğer (Villa)	1	% 0,1

Tablo 69: Yaşanılan konutun mülkiyet durumlarına göre dağılımı.

Mülkiyet Türü	Mevcut	Oran
Ev Sahibi	368	% 36,8
Kiracı	623	% 62,3
Lojman	9	% 0,9
Diğer	-	% 0

Tablo 70: Yaşanılan konutun ısınma şekline göre dağılımı.

Isınma Şekli	Mevcut	Oran
Soba (Kömür, gaz, doğalgaz, elektrik vb.)	709	% 70,9
Kalorifer (Merkezi ısıtma, kat kaloriferi vb)	291	% 29,1
Diğer	-	% 0

Göç nüfusunun % 54,7 lik bölümünün gecekondularda yaşadığı, %70,9 unun merkezi ısıtma sistemleri kullanmadığı, % 71,2 sinin aracının olmadığı ve % 81,2 sinin tatile gitmediği görülmekte ve bu kapsamda yaşam kalitesinin genelde olumsuz olduğu görülmektedir

Tablo 71: Araç sahipliği durumu.

Soru	Mevcut	Oran
Araç sahibi olanlar	288	% 28,8
Araç sahibi olmayanlar	712	% 71,2

Tablo 72: Tatile gitme durumu.

Soru	Mevcut	Oran
Tatile gidenler	188	% 18,8
Tatile gitmeyenler	812	% 81,2

4.2.7 Meslek, İş Hayatı ve Çalışma Durumları

Tablo 73: Ankete katılanların mesleklerine göre dağılımları.

Soru	Mevcut	Oran
İşçi	311	% 31,1
Memur	125	% 12,5
Emekli	79	% 7,9
Esnaf - Tüccar	168	% 16,8
Çiftçi	22	% 2,2
Serbest Meslek	119	% 11,9
Ev Hanımı	110	% 11
İşsiz	31	% 3,1
İşveren	30	% 3

Besicilik	1	% 0,1
Öğrenci	3	% 0,3
Sekreter	1	% 0,1

Tablo 74: Çalışanların çalıştıkları yerdeki pozisyonlarına göre dağılımları.

Soru	Mevcut	Oran
Ücretli / Maaşlı	447	% 57,9
İşveren	173	% 22,4
Kendi Hesabına (Esnaf ve küçük sanatkar, küçük çiftçi, serbest meslek erbabı vs.)	97	% 12,5
Yevmiyeli (Günübirlik işlerde çalışanlar)	35	% 4,5
Mevsimlik işçi	13	% 1,6
Ücretsiz aile işçisi	7	% 0,9
Toplam	772	

Tablo 75: Çalışmayanların çalışmama gerekçeleri.

Soru	Mevcut	Oran
Ev işleriyle meşgul (Ev hanımı)	116	% 50
Öğrenci (Eğitim - öğretim)	11	% 4,7
Emekli	66	% 28,4
Çalışamaz halde (Yaşlı, hasta vs.)	11	% 4,7
İş bulamayan	28	% 12,1
Toplam	232	

Göç nüfusunun % 3,1 lik bölümünün işsiz olduğu, çalışan nüfusun %57,9 unun maaşlı işlerle iştigal ettiği ve % 31.1 inin işçilikle, % 2,2 sinin ise çiftçilikle iştigal ettiği görülmektedir. Günübirlik işlerde çalışanlar ile geçici (mevsimlik) işlerde çalışanların toplam oranının %6,1 olması da dikkat çekicidir.

4.2.8 Sosyal Güvence

Tablo 76: İşinden dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olanların dağılımı.

Soru	Mevcut	Oran
İşimden dolayı bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlıyım.	618	% 61,8
İş hayatı kaynaklı bir sosyal güvencem mevcut değil.	382	% 38,2

Tablo 77: İşinden kaynaklı olarak bir sosyal güvenlik sistemine bağlı olanların kayıtlı oldukları sosyal güvenlik kurumlarına göre dağılımı.

Soru	Mevcut	Oran
S.G.K.	36	% 5,8
S.S.K.	350	% 56,6
Bağ Kur	168	% 27,2
Emekli Sandığı	64	% 10,4
Toplam	618	

Tablo 78: Ailelerin sağlık hizmeti aldığı sosyal güvenlik sistemlerinin dağılımı.

Soru	Mevcut	Oran
S.G.K.	58	% 5,8
S.S.K.	452	% 45,2
Bağ Kur	194	% 19,4
Emekli Sandığı	59	% 5,9
Yeşil Kart	235	% 23,5
Özel Sağlık Sigortası	2	% 0,2
Toplam	1.000	

Kendi içinde ve maaşlı işlerde çalışanların toplamının % 38,2 lik bölümünün sosyal güvenlik sistemlerine kayıt olamadığı ve/veya edilmediği görülmektedir.

4.2.9 Gelir Seviyeleri ve Ekonomik Profil

Tablo 79: Aylık gelir dağılımı.

Aylık Gelir	Mevcut	Oran
0 - 500 TL	185	% 18,5
501 - 1.000 TL	257	% 25,7
1.001 - 1.500 TL	370	% 37
1.501 - 2.000 TL	137	% 13,7
2.001 TL ve üzeri	51	% 5,1
Toplam	1.000	

Tablo 80: Ödeme güçlüğü yaşayanların dağılımı.

Soru	Mevcut	Oran
Hanemin gıda, yakacak, giyim, kira gibi temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlandığım oluyor.	576	% 57,6
Temel ihtiyaçları karşılarken zorlanmıyorum	424	% 42,4

Tablo 81: Borçlanma durumu.

Soru	Mevcut	Oran
Hanemin borcu var.	663	% 66,3
Borcum yok.	337	% 33,7

Tablo 82: Borçlanma kaynaklarının dağılımı.

Soru	Mevcut	Oran
Kredi kartı borcu	201	% 20,1
Akraba, arkadaşına borç	109	% 10,9
Banka kredisi	87	% 8,7
Esnafa borç	168	% 16,8
Taksit	51	% 5,1
Diğer	1	% 0,1

Göç nüfusunun % 18,5 i açlık sınırında yaşamaktadır. Bu nüfusun % 62,7 lik dilimi aylık 1.500 TL nin altında gelire sahiptir. Anket çalışmasına alınan ailelerin hane halkı nüfusları dikkate alındığında adı geçen bu % 62,7 oranın da dar gelirli ailelerden oluştuğunu ifade etmek gerekmektedir. Buna göre göç nüfusunun toplamda % 81,5 inin dar gelirli olduğu veya açlık sınırında yaşadığı dolayısı ile de yaşam kalitelerinin düşük olduğu anlaşılmaktadır.

4.2.10 Gaziantep Hakkındaki Düşünceler

Tablo 83: Gaziantep ilinin en önemli birinci öncelikli sorunu hakkındaki düşünceler.

Sıra	Sorun	Mevcut	Oran
1	İşsizlik, yoksulluk	307	% 36,90
2	Yetersiz alt yapı hizmetleri	132	% 15,90
3	Çevre, hava kirliliği	87	% 10,50
4	Yetersiz sağlık hizmeti	76	% 9,10

5	Yetersiz eğitim hizmeti	69	% 8,30
6	Göç	69	% 8,30
7	Kısıtlı sosyal, kültürel yaşam	54	% 6,50
8	Güvenlik, suç	30	% 3,60
9	Diğer	7	% 0,80
Toplam		831	

Tablo 84: ilinin en önemli ikinci öncelikli sorunu hakkındaki düşünceler.

Sıra	Sorun	Mevcut	Oran
1	Çevre, hava kirliliği	171	% 22,20
2	Yetersiz alt yapı hizmetleri	163	% 21,10
3	Yetersiz sağlık hizmeti	106	% 13,70
4	Yetersiz eğitim hizmeti	77	% 10,00
5	Göç	76	% 9,80
6	Kısıtlı sosyal, kültürel yaşam	73	% 9,50
7	Güvenlik, suç	52	% 6,70
8	İşsizlik, yoksulluk	49	% 6,30
9	Diğer	5	% 0,60
Toplam		772	

Tablo 85: Gaziantep ilinin en önemli üçüncü öncelikli sorunu hakkındaki düşünceler.

Sıra	Sorun	Mevcut	Oran
1	Çevre, hava kirliliği	147	% 23,30
2	Göç	122	% 19,30
3	Kısıtlı sosyal, kültürel yaşam	92	% 14,50
4	Yetersiz alt yapı hizmetleri	91	% 14,40
5	İşsizlik, yoksulluk	59	% 9,30
6	Yetersiz sağlık hizmeti	57	% 9
7	Güvenlik, suç	35	% 5,50
8	Yetersiz eğitim hizmeti	29	% 4,50
9	Diğer	-	-
Toplam		632	

Tablo 86: Gaziantep ilinin sorunları hakkındaki düşünceler.

Sıra	Sorun	Mevcut	Oran
1	İşsizlik, yoksulluk	415	% 18,60
2	Çevre, hava kirliliği	405	% 18,10
3	Yetersiz alt yapı hizmetleri	386	% 17,30
4	Göç	267	% 11,90
5	Yetersiz sağlık hizmeti	239	% 10,70
6	Kısıtlı sosyal, kültürel yaşam	219	% 9,80
7	Yetersiz eğitim hizmeti	175	% 7,80
8	Güvenlik, suç	117	% 5,20
9	Diğer	12	% 0,50
Toplam		2.235	

Tablo 87: Gaziantep ilinin sorunları hakkındaki düşüncelerin sayısal dağılımı.

Sıra	Gaziantep'e İlişkin Görüş	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Gaziantep'e göç ettikten sonra yaşam şartlarımın daha iyiye gittiğini düşünüyorum	195	443	268	48	46
2	Gaziantep'e göç ettikten sonra yerli halkın bizlere çok iyi davrandığını düşünüyorum	159	552	197	65	27
3	Gaziantep ilinde verilen eğitim/öğretim faaliyetlerini yeterli ve tatmin edici buluyorum	127	477	303	62	31
4	Gaziantep'teki Üniversite'lerin eğitim-öğretim hizmetlerinin niteliksel ve niceliksel olarak yeterli olduğunu düşünüyorum.	134	463	325	49	29
5	Gaziantep ilinde verilen sağlık hizmetlerini yeterli ve tatmin edici buluyorum	207	344	308	108	33
6	Yakın çevremizdeki (mahallenizde) park ve oyun alanlarının yeterli olduğunu düşünüyorum	161	375	307	103	54
7	Gaziantep ilinde verilen asayiş ve emniyet hizmetlerinden memnunum	153	516	205	88	38
8	Gaziantep ilindeki tiyatro, sinema, konser, vb. sosyal ve kültürel faaliyetlerden yeterince fayda	52	281	384	226	57

9	Göç ettikten sonra maddi durumum daha iyi hale geldi	80	431	320	114	55
10	Gaziantep'te şehir içi ulaşım imkanlarının çeşitli ve yeterli olduğunu düşünüyorum.	132	540	189	97	42
11	Gaziantep'ten ulusal ve uluslararası (karayolu, demiryolu, havayolu) ulaşımın çeşitli ve yeterli olduğunu düşünüyorum.	139	503	218	100	40
12	Gaziantep'e göç ettikten sonra beklentilerimi karşılayan konut bulmakta sıkıntı yaşamadım.	70	430	288	159	53
13	Gaziantep bir büyükşehirde olması gereken bütün imkanları bana sağlamaktadı.	163	203	325	244	65
Toplam		2.235				

Tablo 88: Gaziantep ilinin sorunları hakkındaki düşüncelerin oransal dağılımı.

Sıra	Gaziantep'e İlişkin Görüş	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Gaziantep'e göç ettikten sonra yaşam şartlarımın daha iyiye gittiğini düşünüyorum	%19,5	%44,3	%26,8	%4,8	%4,6
2	Gaziantep'e göç ettikten sonra yerli halkın bizlere çok iyi davrandığını düşünüyorum	%15,9	%55,2	%19,7	%6,5	%2,7
3	Gaziantep ilinde verilen eğitim/öğretim faaliyetlerini yeterli ve tatmin edici buluyorum	%12,7	%47,7	%30,3	%6,2	%3,1
4	Gaziantep'teki Üniversite'lerin eğitim-öğretim hizmetlerinin niteliksel ve niceliksel olarak yeterli olduğunu düşünüyorum.	%13,4	%46,3	%32,5	%4,9	%2,9
5	Gaziantep ilinde verilen sağlık hizmetlerini yeterli ve tatmin edici buluyorum	%20,7	%34,4	%30,8	%10,8	%3,3
6	Yakın çevremizdeki (mahallenizde) park ve oyun alanlarının yeterli olduğunu düşünüyorum	%16,1	%37,5	%30,7	%10,3	%5,4
7	Gaziantep ilinde verilen asayiş ve emniyet hizmetlerinden memnunuz	%15,3	%51,6	%20,5	%8,8	%3,8
8	Gaziantep ilindeki tiyatro, sinema, konser, vb. sosyal ve kültürel faaliyetlerden yeterince fayda	%5,2	%28,1	%38,4	%22,6	%5,7
9	Göç ettikten sonra maddi durumum daha iyi hale geldi	%8	%43,1	%32	%11,4	%5,5
10	Gaziantep'te şehir içi ulaşım imkanlarının çeşitli	%13,2	%54	%18,9	%9,7	%4,2

	ve yeterli olduğunu düşünüyorum.					
11	Gaziantep'ten ulusal ve uluslararası (karayolu, demiryolu, havayolu) ulaşımın çeşitli ve yeterli olduğunu düşünüyorum.	%13,9	%50,3	%21,8	%10	%4
12	Gaziantep'e göç ettikten sonra beklentilerimi karşılayan konut bulmakta sıkıntı yaşamadım.	%7	%43	%28,8	%15,9	%5,3
13	Gaziantep bir büyükşehirde olması gereken bütün imkanları bana sağlamaktadır.	%16,3	%20,3	%32,5	%24,4	%6,5
Toplam		2.235				

5. SAHA ÇALIŞMASI GENEL DEĞERLENDİRME

Proje kapsamında 2 (iki) ay süresince yapılan saha çalışmasında 1236 kişi (%23 Kadın, %77 Erkek) ile yüz yüze anket uygulamaları yapıldı. Katılımcı mevcutlarının erkek ağırlıklı olması yerel kültüre bağlı olarak gerçekleşmiştir. Kadınların, eşlerinin onayı ve müsaadesi olmadan konuşmak istememesi, özgüven noksanlığı, anketörlerin büyük ölçüde erkeklerden oluşması gibi nedenler, anket çalışmasına gönüllü olarak katılan kişilerin cinsiyet dağılım oranının belirleyicisi unsurları olarak ön plana çıkmıştır. Ancak genel olarak değerlendirildiğinde anket sorularına kişisel olarak değil aile adına cevap verildiği göze çarpmaktadır. Buna karşılık yaşlara ve medeni durumlarına göre dağılım homojendir. Gaziantep'e göç veren ilk altı (6) il sırasıyla şöyledir; Şanlıurfa, Kilis, Adıyaman, Kahramanmaraş, Diyarbakır ve Van'dır. Doğum yerlerine göre göç eden nüfusun %93,3 ünün Doğu Anadolu bölgesinden, Güneydoğu Anadolu bölgesinden ve Gaziantep'e komşu olan diğer illerden geldiği görülmektedir. Göç nüfusunun %6,7 lik bölümünün diğer illerden ve özellikle batıdan geldiği görülmüş ve bunun büyük ölçüde kamu görevlilerinin tayinlerine bağlı olduğu gözlemlenmiştir. İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler ve ekonomik nedenler birlikte değerlendirildiğinde göç gerekçelerinin başında % 48 lik oranla iş ve ekonomik koşulların iyileştirilmesi ile ilgili beklentilerin yer aldığı görülmektedir. Hakkari, Van, Bitlis, Siirt, Muş, Şırnak, Elazığ, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Mardin illerinden göç gerekçelerinin arasında güvenlik hususu dikkat çekicidir. Ankete katılan toplam mevcudun içerisinde güvenlik gerekçeli göç oranının % 10,3 seviyesinde olmasına rağmen adı geçen iller bazında bu oranın arttığı izlenmektedir. Deprem gerekçesi ile göç eden nüfusun tamamı Van ilinden gelmiştir.

Anket sorularına cevap veren kişilerin yaklaşık %63 ünün eğitim seviyesinin ilk öğretim ve daha altında olduğu ve eğitim seviyesi ile göç arasında doğrusal bir ilişki olduğu görülmektedir. Göç ile Gaziantep iline gelen kişilerin çalıştıkları işlerin genel dağılımı, gelir seviyeleri ve şikayetçi oldukları konular da incelendiğinde düşük nitelikli iş gücüne bağlı olarak iş bulmakta zorlandıkları anlaşılmaktadır. Tüm bu hususlar üzerinde eğitim seviyesinin önemli bir baskısının olduğu değerlendirilmektedir.

Göç ile gelenlerin Gaziantep'te iş bulmak için herhangi bir kurumdan veya çevresinden destek alanların oranı %15'iken, %85'i destek almamıştır. Destek alan %15 kitlenin sadece %28'i İŞKUR sayesinde iş bulmuş, kalanı ise ağırlıklı sosyal çevresinden destek almıştır. Bu nedenle İŞKUR göç bölgelerinde bilinirliğini artırmalı ve faaliyetlerini daha fazla

duyurulmalıdır; bu sayede göç ile gelen işsizlerin İŞKUR’da kayıt altına alınmaları artırılarak istihdam garantili mesleki beceri kazanma kurslarına katılımları, dolayısıyla beceri ve istihdamları da artacaktır.

Göç ile gelen kişilerin Gaziantep ilinde yaşadıkları konutun türlerine göre dağılımına baktığımızda; %55’inin gecekonduda yaşadığı bulgusu elde edilmiştir. Bu nedenle kentsel alanın ekonomik, toplumsal, fiziksel ve çevresel koşullarının kapsamlı ve bütünlük yaklaşımlarla iyileştirilmesine yönelik olarak uygulanan strateji ve eylemlerin bütününe ifade eden “Kentsel Dönüşüm Projelerinin” Gaziantep’in göç alan bölgelerinde TOKİ ve Büyükşehir Belediyesi tarafından nitelik ve niceliklerinin artırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Göç nüfusunun % 78,9 unun daha önce yaşadıkları yerlerde bulunan ailelerinden ve/veya yakınlarından maddi destek almadıkları, % 73,9 unun göç etmeden önce Gaziantep hakkında herhangi bir araştırma yapmadığı görülmektedir.

Göç edenlerin bir kısmı Gaziantep’in beklentilerini karşılamadıklarını dile getirmekteydiler. Ankete katılan göç nüfusunun % 9 luk bölümü başka bir yere yeniden göç etmeyi karar verdiklerini ifade etmektedir. Bu kişilerin % 78 i göç etmeden önce yaşadığı yere geri dönmeyi düşünürken % 22 si ise batıdaki başka şehirlere gitmeyi planlamaktadır.

Gaziantep’in başka illerden göç alma gerekçelerine baktığımızda; İş ve çalışma hayatı, Ekonomik, Ailesel nedenler, Güvenlik, Eğitim, Tayin, Sağlık, Sosyal yaşam kalitesi, Emeklilik, Deprem vb gibi nedenler olduğu görülmektedir. Bu sebeplerden ekonomik, aile ve tayin nedenlerinin oransal olarak yüksek olduğu tespit edilmiştir.

İller bazında yapılan genel değerlendirmede göç gerekçelerinin başında iş hayatı ve ekonomik gerekçelerin yer aldığı ve bu iki hususun toplamının iller arasındaki ağırlığının % 71,5 ile % 21,7 arasında değişkenlik arz ettiği, Hatay, Kars, Erzincan, Tunceli ve Iğdır illerinden gelen göç vakalarında bu gerekçelerin çok az ortaya çıktığı veya hiç olmadığı görülmektedir.

Ailesel nedenlere bağlı göç vakalarında % 42,9 ile Bingöl birinci sırada, %33,3 ile Ağrı ve Ardahan ikinci sırada, % 31,5 ile Adıyaman üçüncü sırada yer almaktadır. Adana, Hakkari, Hatay, Kars, Erzincan ve Iğdır ailesel nedenlerle göç vermemiştir.

Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinden göç edenlerin göç etme gerekçelerinin karşılaştırmalı oransal dağılımına baktığımızda güvenlik gerekçesi ile göç eden illerin Hakkari, Şırnak, Bitlis, Siirt, Diyarbakır ve Hatay olduğu tespit edilmiştir.

Göç nüfusunun % 18,5’i açlık sınırında yaşamaktadır. Bu nüfusun % 62,7 lik dilimi aylık 1.500 TL nin altında gelire sahiptir. Anket çalışmasına alınan ailelerin hane halkı nüfusları dikkate alındığında adı geçen bu % 62,7 oranın da dar gelirli ailelerden oluştuğunu ifade etmek gerekmektedir. Buna göre göç nüfusunun toplamda % 81,5 inin dar gelirli olduğu veya açlık sınırında yaşadığı dolayısı ile de yaşam kalitelerinin düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu tablodan da anlaşılacağı üzere ağırlıklı olarak iş imkanları nedeniyle gelenler beklentilerini Gaziantep’te bulamamışlardır.

6. PAYDAŞLAR İLE GÖRÜŞMELER

Ülkemizin sosyo-ekonomik alanda yaşamakta olduğu en temel meselelerin arasında köyden kente, doğudan batıya göç olgusu gelmektedir. Gerek kentlerdeki fiziki altyapının yetersiz oluşu, gerekse bürokratik kurumsal yapının göçle gelenlerin ihtiyaçlarına yönelik hizmet üretmede yetersiz kalışları, göçle büyük kentlere gelenler açısından ciddi bir entegrasyon problemi ortaya çıkarmaktadır. Sosyal problemler ise sadece yerel insiyatiflerin kolektif faaliyetleri ile çözülebilmektedir.

Bu bilinç ile projenin temel faaliyetlerinden biri olan “Paydaş Analizi” kapsamında Gaziantep’te faaliyet gösteren 30 kurum ve kuruluş ziyaret edilerek İç Göç’e ilişkin fikir ve görüşleri alındı. Ayrıca Gaziantep’e başka illerden iç göç ile gelen kişilerin şehir’e entegrasyonuna ve iç göçü azaltmaya ilişkin stratejileri belirlemek üzere bir çalıştay düzenlendi.

Bu bağlamda Paydaşların fikir ve görüşleri şöyledir;

- Gaziantep Göç Alan bir il midir?

Evet, % 99,9

- Gaziantep en çok hangi illerden göç almaktadır?

Şanlıurfa, Mardin, Diyarbakır, Batman, Van

- Gaziantep neden göç almaktadır?

1. sebep: sanayi şehri olması nedeniyle iş imkânlarının fazla olması,

2. sebep: terörden uzak, güvenli bir şehir olması,

3. sebep: yaşam standartlarının (eğitim, sağlık vb hizmetler) yüksek olması.

- Göç ile ilgili kurum ve kuruluşlar kimlerdir?

Belediyeler, Valilik, İl Özel İdare, Sosyal Hizmetler, İŞKUR, SGK

- Göç’e ilişkin ilgili mahalli idareler gerekli önlemleri alıyorlar mı?

Hayır, alınmamaktadır % 95,00

- Göç’e ilişkin mahalli idareler göç ile gelenlerin şehir ile entegrasyonuna ilişkin gerekli adımları atıyorlar mı?

Hayır, % 90,00, Yeterli düzeyde değil % 10,00

- Kurumunuz geçmiş yıllarda göç ile ilgili herhangi bir çalışma yaptı mı?

Hayır, % 99,90

- Kurumunuzun göç ile ilgili 2012 yılı için planladığı herhangi bir faaliyet var mı?

Hayır, % 99,90

7. ÇÖZÜM ÖNERİLERİ (STRATEJİLER)

Merkezi İdare, Yerel İdareler ve Bölgesel Kuruluşlar Tarafından Kısa-Orta-Uzun Vadede Uygulanabilecek Stratejiler;

Strateji 1.

Amaç: Göç veren illerde güvenliği ve ekonomik canlılığı artırarak göç etmelerini engellemek.

Yöntem: Göç veren illerdeki mera ve yaylaların güvenlikleri sağlanarak hayvancılık teşviklerle planlı bir şekilde canlandırılmalıdır.

Strateji 2.

Amaç: Göç veren illerde ekonomik canlılığı artırarak göç etmelerini engellemek.

Yöntem: Başta güneydoğu bölgesinde tarım ve hayvancılık desteklenmeli, bu desteklemelere ilişkin halk yeterince bilgilendirilmelidir. Ayrıca destekleme başvurularında görev almak üzere yardım masaları oluşturulmalıdır. Desteklemeler (tarımsal teşvik, sübvansiyon ve krediler) sadece tüzel kişilere değil, gerçek kişilere de “tarım girişimcilik desteği” olarak sağlanmalıdır.

Strateji 3.

Amaç: Göç ile gelenlerin kente entegrasyonunu sağlamak.

Yöntem: Gaziantep’te göç ile oluşan bölgelerdeki okullarda göçle gelen çocuklara özel eğitimler verilmeli, özellikle dil (Türkçe) konusunda destek sağlanabilir.

Strateji 4.

Amaç: Devletin ulusal kayıt sistemine ve kentsel dönüşüm projelerine yardımcı olmak.

Yöntem: Gaziantep, İç Göç Entegrasyonu konusunda pilot bir il olarak kabul edilip, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü bünyesinde “Göç Şubesi” oluşturulmalıdır; söz konusu Göç şubesi, iç göçle gelenlerin envanterini oluşturmalı ve hanehalklarının sosyal ve ekonomik yaşam standartlarını ve sorunlarını takip etmeli ve gerekli çözümleri üreterek ilgili (yerel, bölgesel ve ulusal çapta) birimlerle paylaşmalıdır.

Strateji 5.

Amaç: Kurum ve kuruluşların sosyal sorunların tespiti ve çözümüne yönelik faaliyetlerini artırmak.

Yöntem: Gaziantep’te göç ile oluşan bölgeler için (örneğin; vatan mahallesi) ilgili her kurum ve kuruluş göç için özel oluşturulan bir fon programına proje ibraz edebilir. Bu sayede göç ile gelenlerin kente entegrasyonuna katkı sağlanmış olur.

Strateji 6.

Amaç: Ulusal kayıt sistemine ve göç ile gelenlerin mesleki becerilerini artırarak istihdam edilmelerine katkı sağlamak.

Yöntem: Göç veren illerde İŞKUR bilinirliğini ve faaliyetlerini daha da yoğunlaştırmalıdır.

Strateji 7.

Amaç: Ekonomik büyüme, sosyal gelişme ve istihdam artışı sağlayarak bölgede yaşayan vatandaşların refah, huzur ve mutluluğunun artırmak.

Yöntem: Gazikent Üniversitesi öncülüğünde GAP Bölgesindeki tüm ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile bir “GÖÇ EYLEM PLANI” hazırlanabilir.

Strateji 8.

Amaç: Göç ile gelenlerin sosyal yaşam standartlarını iyileştirmek ve kente entegrasyonunu sağlamak.

Yöntem: Belediyeler göç ile oluşan bölgeler için kentsel dönüşüm projelerinin nitelik ve niceliklerini artırabilir. Bu sayede söz konusu bölgelerin şehre entegrasyonu sağlanabilir ve göç ile gelenlerin “ötekileştirilmesi” önlenebilir.

Strateji 9.

Amaç: Göç ile gelenlerin kente entegrasyonunu sağlamak.

Yöntem: Göç ile gelenlerin kentle iç içe yaşamalarını sağlamak amacıyla getto'lara, banliyölere şehir içi ulaşım ağlarını geliştirmek gerekmektedir.

Strateji 10.

Amaç: Göç ile gelenlerin sosyal ve kültürel gelişimlerini sağlamak.

Yöntem: Göç ile oluşan bölgelerde kültürel etkinlikler artırılarak (örn; tiyatro, gezici kütüphane vb) sosyal ve kültürel gelişimlerine katkıda bulunulabilir.

Strateji 11.

Amaç: Şehirlerdeki sokak çocuklarının rehabilitasyonlarına ve toplumla yeniden bütünleşmelerine destek sağlamak.

Yöntem: Çoklu rehabilitasyon programları ile 18 yaş altındaki çocukların topluma ve ailelerine kazandırıldığı rehabilitasyon merkezleri kurulabilir ve burada alkol, sigara ve madde bağımlısı çocuk ve gençler rehabilite edilebilir.

Strateji 12.

Amaç: Kadın girişimciliğin teşvik edilmesi yoluyla istihdamı artırmak, kadınların özgüvenlerini geliştirmek, göç ile gelen ailelerin ekonomik refah seviyesini yükseltmek.

Yöntem: Göç ile gelen kadınlara mikro-kredi konusunda bilgilendirmeler yapılarak girişimci olmaları teşvik edilebilir.

Strateji 13.

Amaç: Mesleki bilgi ve birikimi geliştirmek, toplumun dezavantajlı kesimlerinin istihdama erişimlerini kolaylaştırmak.

Yöntem: Göç ile oluşan bölgelerde mesleki eğitim merkezleri, el sanatları kursları açılabilir.

Strateji 14.

Amaç: Göç bölgelerinin sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamına katkıda bulunmak amacıyla ortak akıl oluşturmak.

Yöntem: Gaziantep'e yönelik düzenlik aralıklar ile çalıştaylar yapan İç Göç Entegrasyon Platformu kurulabilir.

Strateji 15.

Amaç: Göç bölgelerinde yatırımları artırarak istihdama ve göç ile gelenlerin sosyalleşmelerine katkı sağlamak.

Yöntem: Belediyeler, Yap-İşlet-Devret Yatırım Komisyonu oluşturarak kendi bölgeleri içindeki göç bölgelerinde yatırım yapmak isteyen yatırımcılara arsaları süreli-ücretsiz tahsis ederek Yap-İşlet-Devret Modelini uygulayabilir (örneğin; AVM, spor tesisi yatırımları vb).

Strateji 16.

Amaç: Başka illerden Gaziantep'e olan iç göçü azaltmak.

Yöntem: Göç veren illerde iç göç'ün getirdiği sorunları iyi bir şekilde izah ederek (örneğin; kısa metrajlı filmler yoluyla) farkındalık oluşturulabilir ve göç edecek hanehalklarının isteklerini kırma yönünde faaliyetler gerçekleştirilebilir.

Strateji 17.

Amaç: Yoksulluk-gelir dağılımı, sağlık, eğitim, bilgiye erişim, çocukların gelişimi, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın hakları, insan hakları, çevre v.d. konuları katılımcı-demokratik bir şekilde ele alan kurum ve kuruluşlardan bir ekip oluşturarak öncelikle göç bölgelerinde, sonra geniş bir yelpazede sosyal, ekonomik ve kültürel gelişime katkı sağlamak.

Yöntem: Bir kurum öncülüğünde (Örneğin; Valilik, İpekyolu Kalkınma Ajansı, Büyükşehir Belediyesi) Toplum Yararına Projeler Ekibi kurulabilir. Söz konusu TYP ekibi; her kurum ve kuruluştan 2'şer kişinin katılımı ile kurulur (örneğin; Tarım İl Müdürlüğünden 2 kişi, Sanayi Odasından 2 kişi vb) ve ekibe Uygulamalı Proje Hazırlama Eğitimleri verilerek kapasite oluşturulur. TYP Ekibi temsil ettikleri kurumların misyonları doğrultusunda Gaziantep'in sosyal bariyerlerine ilişkin projeler hazırlayabilirler. Her kurumdan 2'şer kişi seçilme nedeni; tayin, hastalık, vb risklere karşın misyonun yedeklemesidir. Ayrıca TYP ekibinde yer alan kişilere performans yönetimi uygulanabilir, bu sayede ekibin motivasyonu artırılır.

Strateji 18.

Amaç: Göç ile gelenlerin bilgiye erişimlerini artırmak.

Yöntem: Muhtarlar Birliği, Muhtarlar Derneği gibi kanaat önderlerine eğitimler verilerek göç ile gelenlerin entegrasyonuna katkı sağlanabilir; örneğin; muhtarlar kendi mahallelerindeki hanehalklarına sosyal yardımlaşma ve dayanışma fonu, İŞKUR, mikro-kredi vb konularda bilgilendirmeler yapabilirler.

Strateji 19.

Amaç: Göç ile gelenlerin kente entegrasyonlarına, ekonomik refah seviyelerinin artmasına ve istihdamına katkı sağlamak.

Yöntem: Mahalli İdareler ve STK'lar İŞKUR'un TYÇP (Toplum Yararına Çalışma Programı) ile göç bölgelerinde geçici işçi çalıştırarak peyzaj ve ağaçlandırma işlerini yaptırabilir. Bu sayede; göç ile gelenlerin istihdamına ve entegrasyonlarına katkı sağlanmış olur.

Strateji 20.

Amaç: İşbu Gaziantep'in iç konusunda mevcut durum analizi projesi çıktıları ve ilgili kurum ve kuruluşların 3 yıllık Stratejik Planları göz önüne alınarak gerekli kapasite artırımı yapmak.

Yöntem: Göç'e ilişkin sosyo-ekonomik entegrasyona odaklanan kurum ve kuruluşlarda sunacakları hizmetlerin en iyi şekilde sürdürülebilmesi için gerekli kapasite artırımı yapılmalıdır.

Strateji 21.

Amaç: Kurumlar arası koordinasyonu geliştirmek ve iç göç'e ilişkin faaliyetleri artırmak.

Yöntem: Gaziantep, Göç konusunda pilot bir il olarak kabul edilip, kurum ve kuruluşların stratejik planlarında Göç'e ilişkin en az 2 (iki) faaliyet zorunluluğu konulmalıdır. Ayrıca Göç konusunda ilgili birimler arasında koordinasyon sağlanmalıdır (örneğin; göç entegrasyon yazılım programı ile koordinasyon sağlanabilir).

Strateji 22.

Amaç: Sosyal kalkınmaya katkı sağlamak.

Yöntem: Sokakta yaşayan ve/veya çalışan çocuklara hizmet vermeyi hedefleyen ve uygun şekilde eğitilmiş personeli bulunan pilot bir merkez kurarak sosyal alanda destek sunulabilir.

Strateji 23.

Amaç: İç göç'e ilişkin faaliyetler yürüten kurum ve kuruluşların kapasitelerini artırmak.

Yöntem: İç Göç ile mücadele ve entegrasyon konularında Avrupa Birliği ülkelerindeki iyi uygulamaların transferine ve stratejik eylem planlama safhalarına uyarlamalara ilişkin kurum ve kuruluşlara yoğun teknik eğitimler verilmelidir.

Strateji 24.

Amaç: Kurumlar arası işbirliği kültürünü geliştirmek.

Yöntem: Kent nüfusuna yönelik olarak; Valilik, yerel yönetimler, kamu kurumlarının yerel teşkilatları ve STK'ların katılımıyla sosyal hizmet planlaması ve sunumunu kapsayan, daha önce örneği görülmemiş çapta ve derinlikte bir eşgüdüm ve işbirliği modeli oluşturulmaya çalışılmalıdır.

İLETİŞİM:

Raporun Bölümleri	İlgili Kişi
Yönetici Özeti	Doç. Dr. Salih ÖZTÜRK salih.ozturk@gazikent.edu.tr (0342) 2118080 – dahili: 1312
Anketlerin uygulanması	Proje Koordinasyon Merkezi nurcan.talay@gazikent.edu.tr (0342) 2118080 – dahili: 1309
Anketlerin veri girişlerinin yapılması, anket sonuçlarının yorumlanması, grafik ve tabloların hazırlanması	Ömer Cengiz ÇELEBİ (0342) 2118080 – dahili: 1309
Proje Künyesi Saha Çalışması Genel Değerlendirme Paydaş Analizi Çözüm Önerileri (Stratejiler)	Nurcan ÖRGEN nurcan.talay@gazikent.edu.tr (0342) 2118080 – dahili: 1309

REFERANSLAR

- 1 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2011 yılı Genel Nüfus Sayım Verileri, T.C. İç İşleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, 2010
- 2 Kentsel Yoksulluk, Göç ve Sosyal Politikalar Komisyonu Raporu, Kentleşme Şurası 2009, T.C. BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI
- 3 The Survey System, İstatistik Analiz Örneklem Hesaplama Yazılımı, <http://www.surveysystem.com/sscalc.htm>
- 4 Karşılaştırma İstatistiği Analitik Yöntemlerin Karşılaştırılması ve Biyolojik Değişkenlik, Doç.Dr. Mustafa ALTINIŞIK, ADÜTF Biyokimya AD Ders Notları, 2005

Gazikent Üniversitesi olarak, projemize katkı ve desteklerini esirgemeyen

**Gaziantep Valiliği'ne,
Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'ne,
Gaziantep İl Emniyet Müdürlüğü'ne,
Gaziantep İl Özel İdaresi'ne,
Gaziantep İşkur İl Müdürlüğü'ne,
Gaziantep Şahinbey Belediyesi'ne,
Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne,
Gaziantep Tarım, Gıda ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'ne,
Gaziantep İl Sağlık Müdürlüğü'ne,
Gaziantep İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne,
Gaziantep Şehir ve Çevrecilik İl Müdürlüğü'ne,
Gaziantep Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü'ne,
Gaziantep İl Planlama Koordinasyon Müdürlüğü'ne,
Gaziantep Şehir Plancıları Odası'na,
İller Bankası Gaziantep Bölge Müdürlüğü'ne
Yerel / Bölgesel Medya Temsilcilerine
“Teşekkür Ederiz”.**